

RAPPORT OM SOLVENS OG FINANSIELL STILLING
(SFCR)

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

2020

INNHALDSFORTEGNELSE

SAMMENDRAG	3
A. VIRKSOMHET OG RESULTATER	4
A.1 VIRKSOMHET	4
A.2 FORSIKRINGSRESULTAT	6
A.3 INVESTERINGSRESULTAT	7
A.4 RESULTAT FRA ØVRIG VIRKSOMHET	10
A.5 ANDRE OPPLYSNINGER	10
B. SYSTEMET FOR RISIKOSTYRING OG KONTROLL	11
B.1 GENERELLE OPPLYSNINGER OM SYSTEMET FOR RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL	11
B.2 KRAV TIL EGNETHET	12
B.3 RISIKOSTYRINGSSYSTEMET	14
B.4 INTERNKONTROLLSYSTEMET	16
B.5 INTERNREVISJONFUNKSJONEN	17
B.6 AKTUARFUNKSJONEN	17
B.7 UTKONTRAKTERING	17
C. RISIKOPROFIL	19
C.1 FORSIKRINGSRISIKO	19
C.2 MARKEDSRISIKO	22
C.3 MOTPARTSRISIKO	24
C.4 LIKVIDITETSRISIKO	24
C.5 OPERASJONELL RISIKO	24
C.6 ANDRE VESENTLIGE RISIKOER	25
C.7 ANDRE OPPLYSNINGER	25
D. VERDSETTING FOR SOLVENSFORMÅL	26
D.1 EIENDELER	26
D.2 FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER	27
D.3 ANDRE FORPLIKTELSER	30
D.4 ALTERNATIVE VERDSETTINGSMETODER	30
D.5 ANDRE OPPLYSNINGER	30
E. KAPITALSTYRING	31
E.1 ANSVARLIG KAPITAL	31
E.1.1 UTSATT SKATT	32
E.2 SOLVENSKAPITALKRAV OG MINSTEKAPITALKRAV	32
E.2.1 TAPSABSORBERENDE EVNE AV UTSATT SKATT	33
E.3 BRUK AV DURASJONSBASERT UNDERMODUL FOR AKSJERISIKO VED BEREGNINGEN AV SOLVENSKAPITALKRAVET	34
E.4 FORSKJELLER MELLOM STANDARDFORMELEN OG BENYTTET DE INTERNE MODELLER	34
E.5 MANGLENDE OPPFYLLELSE AV MINSTEKAPITALKRAVET OG SOLVENSKAPITALKRAVET	34
E.6 ANDRE OPPLYSNINGER	34

SAMMENDRAG

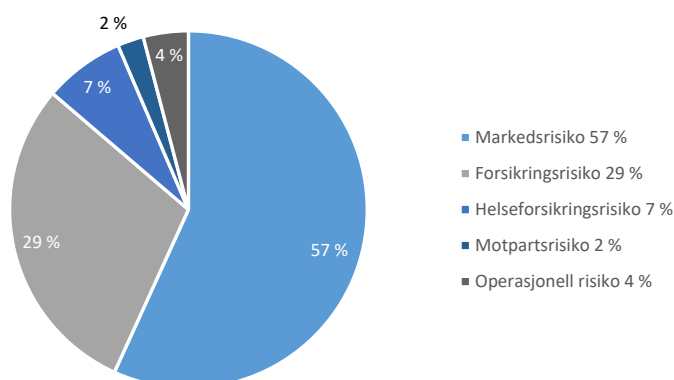
SpareBank 1 Forsikring AS er et heleid datterselskap av SpareBank 1 Gruppen. Selskapet understøtter strategien til SpareBank 1-bankene mot deres bedrifts- og privatkunder, samt LO-forbundene mot deres medlemmer og foreninger.

Selskapet oppnådde et totalresultat på 234 mill. kroner etter skatt i 2020. Forvaltningskapitalen økte gjennom året med 13,4 % til 73,7 mrd. kroner. Forfalte bruttopremier for selskapets nåværende produkter økte med 6,6 % i forhold til i fjor.

Personrisikoproduktene ble utfisjonert til Fremtind Livsforsikring AS med virkning 1. januar 2020, og SpareBank 1 Forsikring AS er etablert med ny organisasjon og strategi. Hovedproduktene er innskuddsbasert tjenestepensjon, kollektive uføredeknninger samt private pensjonsspareprodukter.

Selskapet har en stabil markedsandel på 12,3 % innen innskuddsbasert tjenestepensjon, etter en kraftig vekst i perioden 2016 - 2018. Dette har resultert i en positiv flyttebalanse målt mot konkurrentene over mange år. I tillegg til over 18.000 bedrifter med innskuddspensjon har selskapet også en sterk posisjon i hybridpensjonsmarkedet med 2,6 av totalt 4,4 mrd. kroner i forsikringsforpliktelser.

Etter utfisjoneringen er selskapets eksponering mot forsikringsrisiko redusert og markedsrisiko utgjør nå større andel av samlet risiko enn før. Figur 1 nedenfor viser hvordan selskapets risiko var fordelt pr. 31.12.2020 beregnet etter det regulatoriske kapitalkravet under Solvens II.

Figur 1: Overordnet risikoprofil per 31.12.2020 beregnet etter Solvens II Pilar 1-krav. Tallene vises som netto kapitalkrav før eventuelle tapsabsorberende effekter av utsatt skatt.

Selskapet benytter standardmetoden i Solvens II til beregning av det regulatoriske kapitalkravet (Solvenskapitalkravet, SCR). Solvenskapitalkravet utgjorde 3.026 mill. kroner per 31.12.2020 og solvenskapitalen utgjorde 7.281 mill. kroner, tilsvarende en solvensmargin på 241 %. I mars 2020 tok selskapet i bruk overgangsreglene for forsikringstekniske avsetninger, men fikk ingen effekt av denne pr. 31.12.2020. Selskapet anses å være godt kapitalisert sett opp mot de regulatoriske kravene.

I selskapets ORSA-prosess foretar selskapet fremskrivninger av solvensmarginen, både for forventede scenarier samt for ulike stressscenarier. Fremskrivningene gjøres med en tidshorisont på 5-10 år. I ORSA gjøres også vurderinger av om selskapets risiko er tilstrekkelig dekket av standardmetoden og om selskapets kapitalisering er tilpasset selskapets strategi. Selskapets ORSA-prosess er førende for å fastsette mål for kapitaliseringen. Selskapet har et mål om solvensmargin i intervallet på 140 % - 160 %, og dette målet er ikke endret i 2020.

Styrets behandler årlig strategi og policydokumenter der selskapets risikotoleranse, kapitalmål og risikorammer fastsettes.

Styret anser at selskapets risikoeksponering er godt tilpasset risikobærende evne. Selskapet har en god økonomisk og finansiell stilling, som gir grunnlag for fortsatt drift og videreutvikling av selskapet.

A. VIRKSOMHET OG RESULTATER

A.1 VIRKSOMHET

SpareBank 1 Forsikring AS (SB1F AS eller «selskapet») er et heleid datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS (SB1G). SpareBank 1 Gruppen eies av SpareBank 1-bankene og LO. SB1F AS understøtter strategien til SpareBank 1-bankene mot deres bedrifts- og privatkunder, samt LO mot deres medlemmer og foreninger.

Selskapet er etablert med ny organisasjon og strategi etter at selskapets personrisikoprodukter ble utfisjonert til Fremtind Livsforsikring AS med virkning 1. januar 2020. Hovedproduktene til selskapet er innskuddsbasert tjenstepensjon, kollektive uføredekninger samt private pensjonsspareprodukter. Pensjon har vært et eget strategisk satsningsområde siden 2016 og gjennomførte aktiviteter medfører at selskapet står godt rustet til å innfri strategien.

SpareBank 1 Forsikring AS har følgende strategiske satsningsområder:

- Best på vekst

SpareBank 1 Forsikring AS har vokst raskest i tjenstepensjonsmarkedet målt de siste tre og seks år. Også i markedet for privat pensjonssparing har selskapet en tydelig vekststrategi.

- Lønnsomhet

SpareBank 1 Forsikring AS skal skape verdier for eierne gjennom god underliggende lønnsomhet i produktporteføljen. Kostnadseffektiv drift skal sikres gjennom økt automatisering og digitalisering av prosesser. Selskapets lønnsomhet skal balanseres mot vekstmål og soliditet

- Smart digital utvikling

SpareBank 1 Forsikring AS digitaliserer og automatiserer for å nå vekst- og lønnsomhetsmål. Kundene og de ansatte skal få enkle løsninger som er brukervennlige og hensiktsmessige. Digitale kjøps- og betjeningsløsninger står sentralt i utviklingen, i tillegg til automatisering av rapportering på nye og eksisterende krav fra myndigheter og andre interessenter.

- Kultur

I SpareBank 1 Forsikring AS kjenner de ansatte produktene som selges og forstår selskapets forretning. Gjennom å dele kunnskap utvikles kompetanse og forbedring i arbeidsmetoder. Det tilrettelegges for personlig og faglig utvikling, og SpareBank 1 Forsikring AS skal være en arbeidsplass som medarbeiderne er glade i. Intern og ekstern kommunikasjon er tydelig, enkel og forståelig.

Overordnet skal strategien bidra til å innfri selskapets langsiktige ambisjon om å være attraktiv for kundene, eierbankene og LO.

SpareBank 1 Forsikring AS har en stabil markedsandel på 12,3 % innen innskuddsbasert tjenstepensjon, etter en kraftig vekst i perioden 2016 - 2018. Dette har resultert i en positiv flyttebalanse målt mot konkurrentene over mange år. I tillegg til over 18.000 bedrifter med innskuddspensjon, har selskapet også en sterk posisjon i hybridpensjonsmarkedet med 2,6 av totalt 4,4 mrd. kroner i forsikringsforpliktelse.

Innføringen av nytt regelverk for egen pensjonskonto gir selskapet betydelig økte markedsmuligheter i pensjonsmarkedet. Samarbeidsavtale med LO om tilbud på LO-favør Egen pensjonskonto til nærmere 350.000 LO-medlemmer, og utover dette 450.000 personkunder i SpareBank 1-bankene, er en unik plattform.

SpareBank 1 Forsikring AS oppnådde et totalresultat på 234 mill. kroner i 2020.

SpareBank 1 Forsikring AS er 100 % eid av SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1 Gruppen AS hadde pr. 31. desember 2020 følgende eierstruktur:

Eier	Eierandel
SpareBank 1 Nord-Norge	19,50 %
SpareBank 1 SMN	19,50 %
SpareBank 1 SR-Bank ASA	19,50 %
Samarbeidende Sparebanker AS	19,50 %
SpareBank 1 Østlandet	12,40 %
Landsorganisasjonen i Norge (LO) Forbund tilknyttet LO	9,60 %
Totalt	100,00 %

Tabell 1: Eierstruktur SpareBank 1 Gruppen AS

Selskapets registrerte kontoradresse og kontaktdetaljer for selskapets eksterntrevisor samt tilsynsmyndighet er vist nedenfor.

Kontoradresse:
SpareBank 1 Forsikring AS
Torggata 2-4
0181 Oslo
Telefon: 915 09020

Ekstern revisor:
KPMG AS Sørkedalsveien 6
Postboks 7000 Majorstuen
0306 Oslo
Telefon: 04063

Tilsynsmyndighet:
Finanstilsynet
Revierstredet 3
0151 Oslo
Telefon: 22 93 98 00

A.2 FORSIKRINGSRESULTAT

Personerisikoproduktene ble 1.1.2020 utfisjonert til Fremtind Livsforsikring AS. Tall for 2019 nedenfor er justert slik at de utfisjonerte produktene ikke er medregnet. Det vises til årsrapporten for tall inklusive utfisjonerte produkter.

I 2020 ble resultat før fordeling¹ 115 mill. kroner. Kundene fikk tildelt 110 mill. kroner i endelig overskudd, og det ble anvendt 86 mill. kroner av tilleggsavsetningene. Resultat til eier før skatt og før avkastning på selskapets midler ble derfor 91 mill. kroner. I tillegg fikk eier 238 mill. kroner i avkastning på selskapets midler, samt at andre inntekter og kostnader til selskapet var minus 31 mill. kroner. Dermed ble totalt resultat til eier før skatt 298 mill. kroner.

FORSIKRINGSINNTEKTER, FORSIKRINGSUTGIFTER OG FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER

Brutto premieinntekter eksklusive tilflyttet kapital ble 5.514. mill. kroner i 2020 mot 5.160 mill. kroner i 2019. Premieinntektene fra produkter med investeringsvalg økte med 6,0 % fra 2019-2020, mens premieinntektene fra produkter med kontraktsfaste forpliktelser økte med 2,9 %. Innenfor forsikring med investeringsvalg økte premieinntektene fra individuelle rente- og pensjonsforsikringer med 8,1 %.

Overføring av premiereserve fra andre selskaper utgjorde 1.187 mill. kroner i 2020, mot 1.419 mill. kroner forrige år. Slik flytting registreres regnskapsmessig som premieinntekt.

Brutto utbetalte erstatninger ble 1.549 mill. kroner i 2020 mot 1.486 mill. kroner i 2019.

Fraflytting, det vil si overføring av kundenes reserver til andre selskaper, økte med 61 mill. kroner, fra 1.302 mill. kroner i 2019 til 1.363 mill. kroner i 2020. Slik flytting registreres regnskapsmessig som erstatninger.

Erstatningsavsetningene for meldte (RBNS) og ikke meldte (IBNR) forsikringstilfeller utgjorde 1.479 mill. kroner ved utgangen av 2020. Forrige år var tilsvarende beløp 1.370 mill. kroner.

Kontraktsfaste forpliktelser utgjorde 22.182 mill. kroner ved utgangen av 2020. Dette var 1.180 mill. kroner mer enn ved utløpet av forrige år. Selskapet hadde 43.585 mill. kroner i forsikringsforpliktelser knyttet til forsikringer med investeringsvalg ved årets slutt. Tilsvarende beløp utgjorde 35.921 mill. kroner året før. Dette tilsvarer en økning på 21,3 %.

FORSIKRINGSRESULTAT – RESULTATANALYSE

BRANSJEFORDELT RESULTATREGNSKAP 2020						
MILL NOK	Ind.rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv rente/pensjon	Gruppeliv	Selskapets midler	Totalt
Resultatregnskap:						
Premieinntekter	357	512	5.828	-	-	6.697
Inntekter fra finansielle eiendeler	145	21	789	4	6	965
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	362	359	3.408	-	-	4.129
Andre forsikringsrelaterte inntekter	17	26	200	-	-	243
Erstatninger	-479	-318	-2.113	-2	-	-2.912
Endring i forsikringsmessige avsetninger	252	58	-860	3	-4	-551
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser-særskilt investeringsvalg	-532	-589	-6.637	-	-	-7.758
Overskudd på avkastnings- og risikoresultatet	-35	-4	-71	-	-	-109
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-65	-52	-494	-	-	-612
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-	-	-1	-	-	-1
Resultat av teknisk regnskap	22	13	49	5	2	91
Avkastning på selskapets midler	-	-	-	-	207	207
Samlet til eier før skatt	22	13	49	5	209	298

Tabell 2: Bransjefordelt resultatregnskap 2020

¹ Summen av forsikringsporteføljenes risiko-, administrasjons- og avkastningsresultat i tillegg til vederlag for rentegaranti.

BRANSJEFORDELT RESULTATANALYSE 2020						
MILL NOK	Ind.rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv rente/pensjon	Gruppeliv	Selskapets midler	Totalt
Resultatanalyse:						
Risikoresultat	-	17	51	2	-	70
Administrasjonsresultat	9	-5	11	2	-	16
Avkastningsresultat	47	5	-49	1	2	6
Vederlag for rentegaranti	1	-	22			23
Resultat til fordeling	57	17	35	5	2	115
Avsetning til/anvendelse av tilleggsavsetninger	-	-	86			86
Midler tilført/overført kunder	-35	-4	-72			-110
Resultat av teknisk regnskap	22	13	49	5	2	91
Avkastning på selskapets midler					207	207
Samlet til eier før skatt	22	13	49	5	209	298

Tabell 3: Bransjefordelt resultatanalyse 2020

Netto risikoresultat utgjorde 70 mill. kroner i 2020, mot minus 42 mill. kroner for 2019. Hovedårsaken til det bedre resultatet var reduserte erstatningsavsetninger (IBNR). Risikoresultatet til fripoliser ble 58 mill. kroner i 2020 mot 60 mill. kroner forrige år. I 2020 ble 29 mill. kroner av dette resultatet avsatt til risikoutjevningfondet. Av risikoresultat i kollektiv ytelsespensjon på 4 mill. kroner i 2020 ble 2 mill. kroner avsatt til risikoutjevningfondet. Forrige år var risikoresultatet for ytelsespensjon 2 mill. kroner.

Det er usikkerhet knyttet til hvilken effekt koronasituasjonen vil ha på uførhet og andel friskmeldte (reakivering). I den forbindelse er det foretatt ekstra avsetninger som tar høyde for noe økt uførhet for permitterte og noe redusert reaktivering blant dagens uføre.

Administrasjonsresultatet, sett bort fra endringer i administrasjonsavsetninger, ble 18 mill. kroner bedre enn forrige år. Gebyrinntektene økte med 13 %, mens driftskostnadene og provisjonskostnadene økte med til sammen 9 %.

Avkastningsresultatet (finansinntekter i kollektivporteføljene fratrukket garantert avkastning) ble 5 mill. kroner, mot 1.254 mill. kroner året før.

A.3 INVESTERINGSRESULTAT

Selskapet forvalter tre hovedporteføljer:

- Kollektivporteføljene
- Investeringsvalgporteføljen
- Selskapsporteføljen

For 2020 ble den samlede verdijusterte avkastningen for kollektivporteføljene 4,6 %, mot 11,5 % året før². Dette tilsvarer en avkastning på 1 184 mill. kroner i 2020 mot 2 550 mill. kroner i 2019. Kursreguleringsfondet økte med 480 mill. kroner til 2 806 mill. kroner, mens det året før økte med 782 mill. kroner.

Selskapsporteføljen ga en avkastning på 3,8 % eller 238 mill. kroner, ned fra 707 mill. kroner året før.

Avkastningsdata for kollektivporteføljen og selskapsporteføljen er vist i Tabell 4 og Tabell 5 nedenfor. Merk at avkastningsdataene er basert på virkelige verdier, også for anleggs-obligasjoner. Tallene vil derfor avvike fra regnskapsførte verdier.

Tabell 6 viser avkastning i prosent for de ulike investeringsvalgporteføljene.

² Den verdijusterte avkastningen varierte mellom 4,4 % og 4,6 % i de 4 delporteføljene i kollektivporteføljen. Porteføljene er sammensatt ulikt da de er tilpasset sine respektive forsikringsforpliktelser. Dette, samt ulik porteføljevækt, er årsaken til ulik avkastning.

KOLLEKTIVPORTEFØLJEN

Eiendeler i kollektiv-porteføljene 31.12.2020	Mill. kroner	Andel	Avkastning 2020	Avkastning 2019
Omløps-renter	6 163	27 %	5,0 %	4,3 %
Anleggs-obligasjoner	8 494	37 %	1,8 %	3,6 %
Eiendom	4 918	21 %	- 1,8 %	35,1 %
Aksjer	3 469	15 %	18,0 %	24,8 %
Annet	0	0 %		
Sum	23 046	100 %	4,6 %	11,5 %

Tabell 4: Fordeling på aktivaklasser og avkastning for kollektivporteføljene

SELKAPSPORTEFØLJEN

Eiendeler i selskap-porteføljen 31.12.2020	Mill. kroner	Andel	Avkastning 2020	Avkastning 2019
Omløps-renter	3 516	54 %	5,0 %	3,2 %
Anleggs-obligasjoner	1 223	19 %	1,5 %	3,3 %
Eiendom	1 739	26 %	3,2 %	28,2 %
Aksjer	0			
Annet	94	1 %		
Sum	6 572	100 %	3,4 %	11,5 %

Tabell 5: Fordeling på aktivaklasser og avkastning for selskapsporteføljen

INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN

Investeringsvalg	Midler per 31.12.2020 i mill. kroner	Avkastning 2020 (%)	Forv.kost (%)
PM Renter	317,20	4,1	0,4
PM Forsiktig	419,70	6,6	0,7
PM Moderat	590,30	9,3	1
PM Offensiv	482,80	10,8	1,25
PM 100 % Aksjer	1238,00	11,4	1,5
SB1 100 % Renter IPS	80,60	3,9	0,55
SB1 Forsiktig IPS	4,20	6,6	0,7
SB1 Moderat IPS	6,50	8,7	0,85
SB1 Offensiv IPS	12,50	10,8	1
SB1 100 % Aksjer IPS	210,80	11,8	1,15
SB1 ODIN 100 % Rente IPS	228,10	1,5	0,55

Investeringsvalg	Midler per 31.12.2020 i mill. kroner	Avkastning 2020 (%)	Forv.kost (%)
SB1 ODIN Forsiktig IPS	9,00	5,6	0,7
SB1 ODIN Moderat IPS	13,60	9,7	0,85
SB1 ODIN Offensiv IPS	30,10	13,7	1
SB1 ODIN 100 % Aksjer IPS	513,70	17,7	1,15
SB1 ODIN 100 % Rente	133,10	1,7	0,4
SB1 ODIN Forsiktig	14,00	5,7	0,7
SB1 ODIN Moderat	16,50	9,6	1
SB1 ODIN Offensiv	24,10	13,5	1,25
SB1 ODIN 100 % Aksjer	567,00	17,3	1,5
BM Rente	5783,70	4,5	0,95*
BM Forsiktig	2832,70	7,3	1,05*
BM Moderat	9616,50	9,9	1,15*
BM Offensiv	2227,20	11,7	1,25*
BM 100 % Aksjer	12651,30	13,1	1,35*
BM Forsiktig II	191,20	6,1	1,0*
BM Moderat II	508,40	7,6	1,0*
BM Offensiv II	104,70	8,2	1,0*
BM 100 % aksjer II	2261,80	8,4	1,0*
PM Bank	103,60	0,7	0,4
BM Bank	522,10	1,1	0,95
Annet (Åpen meny)	1978,50		0,4 – 3,2 %

*maksimalsatser i en degressiv skala som avhenger av forvaltningsvolum per kunde

Tabell 6: Fordeling av avkastning og forvaltning kostnader for investeringsvalgporteføljen

A.4 RESULTAT FRA ØVRIG VIRKSOMHET

SpareBank 1 Forsikring AS har ingen vesentlige inntekter eller kostnader fra øvrig virksomhet.

A.5 ANDRE OPPLYSNINGER

Årsrapporten for SpareBank 1 Forsikring AS gir en fullstendig oversikt over selskapets resultater i 2020.

B. SYSTEMET FOR RISIKOSTYRING OG KONTROLL

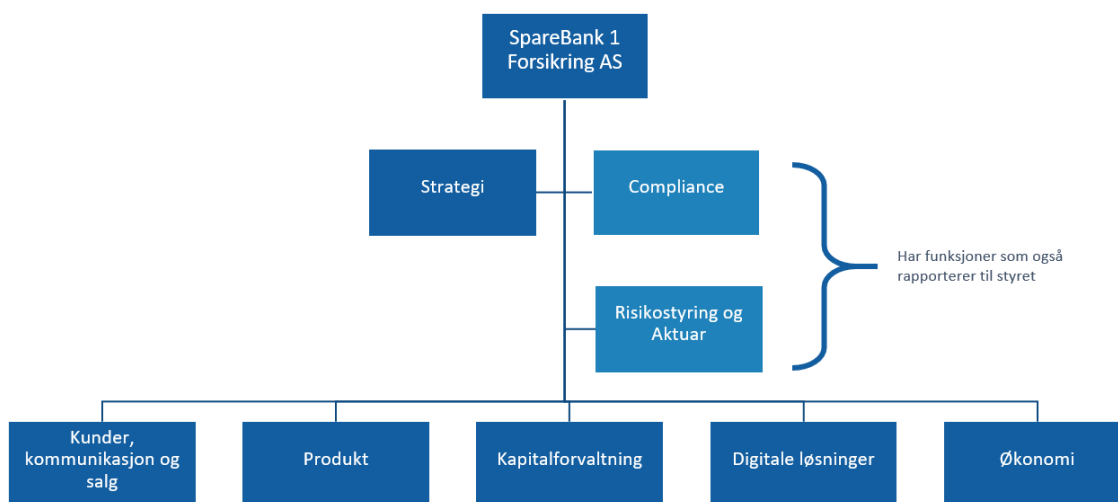
B.1 GENERELLE OPPLYSNINGER OM SYSTEMET FOR RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

OVERORDNET SYSTEM FOR RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL I SB1G AS

Avdelingen for risikostyring i SB1G AS skal bidra til et konsistent system for risikostyring og internkontroll i SB1G konsern og skal sørge for at det fastsettes overordnede prinsipper for risikostyring som skal følges av alle datterselskaper. Kontrollfunksjonene i SB1G AS følger en matriseorganisering, hvor det er etablert selvstendige kontrollfunksjoner i hvert enkelt datterselskap. SB1G AS har etablert et revisjonsutvalg og et risikoutvalg som har et overordnet ansvar for å følge opp risikoen i datterselskapene.

ORGANISASJONSKART SB1F

Selskapet er organisert slik det fremgår av figuren nedenfor.

Figur 2: Organisasjonskart

STYRET

Styret har det overordnede ansvaret for selskapets system for risikostyring og internkontroll. Styret fastsetter strategi, selskapets risikotoleranse, samt policyer og rammeverk for systemet for risikostyring i selskapet. Styret vedtar årlig et rammeverk av policyer og risikostrategi for SB1F AS som fastsetter hovedprinsipper og ansvar for risikostyringen og internkontroll, samt definerte rammer for ønsket risikotaking. Styret mottar kvartalsvis risikorapporter med oversikt og oppfølging over selskapets risikonivå, kapital og viktige hendelser.

Selskapet har etablert kontrollfunksjoner i tråd med finansforetaksloven, bestående av aktuarfunksjonen, risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen i andre linje og internrevisjonsfunksjonen i tredje linje. Kontrollfunksjonene i andre linje er uavhengige og er organisert direkte under administrerende direktør. Hver funksjon har direkte tilgang til styret uavhengig av øvrige rapporteringslinjer og organisasjonsform. Internrevisjonen er et uavhengig organ direkte underlagt styret.

ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Administrerende direktør har ansvaret for den daglige ledelsen av SB1F AS. Administrerende direktør har videre ansvaret for å etablere en forsvarlig risikostyring i samsvar med styrets definerte retningslinjer og strategi.

LEDER RISIKOSTYRING

Leder risikostyring er ansvarlig for risikostyringsfunksjonen og har ansvaret for at selskapet har et hensiktsmessig og effektivt risikostyringssystem. Dette innebærer identifisering, måling og overvåking av risiko innenfor styrevedtatte og regulatoriske rammer. Leder risikostyring rapporterer status på selskapets risiko til administrerende direktør og styret.

Videre har selskapet etablerte komiteer, for å sikre betryggende prosesser knyttet til identifisering, måling og oppfølging av risiko:

RISIKO- OG COMPLIANCEKOMITÉ

Risiko- og compliancekomiteen (RoCK) skal forberede fremlegg overfor selskapets styre innen risikorelaterte tema som påvirker selskapets risiko og kapitalisering. RoCK skal drøfte problemstillinger knyttet til risikostyring og sentrale risikoer for å sikre at selskapet har en effektiv, hensiktsmessig og enhetlig styring og kontroll av markeds-, motparts-, likviditets-, operasjonell- og forsikringsrisiko. RoCK har ansvaret for å drøfte risikostyringsstrategier, handlingsregler, balansestyring og kontrollaktiviteter, samt bidra til utveksling av informasjon knyttet til risikorelaterte tema i selskapet. Komiteen avholder månedlige møter, og alle vesentlige saker vedrørende risikostyring behandles i komiteen før sakene løftes til selskapets styre.

RESERVERINGSKOMITÉ

Reserveringskomiteen er et forum hvor aktuarfunksjonen legger til rette for at selskapet har tilstrekkelig forståelse for nivået på avsetningene i regnskapet, og hvordan dette gjensidig påvirker andre deler av forsikringsvirksomheten.

Medlemmene av reserveringskomiteen skal bidra med kvalitativ informasjon fra sine respektive områder slik at aktuar kan ta hensyn til dette i sine modeller for reservering.

BESLUTNINGSFORUM PRIS OG PRODUKT

Forumet er et besluttede forum for pris og produkttiltak. Forumet skal fatte beslutninger vedrørende pris- og produkttiltak som vil eller vil kunne påvirke forsikringsteknisk lønnsomhet og solvensposisjon for SB1F AS.

Tiltak som krever involvering av ledergruppen i SB1F AS løftes inn i fora, mens tiltak som krever prosjektprioritering løftes til Prosjektprioriteringsforum. Det er også gitt føringer for hvilke saker som skal/bør styrebehandles.

FORVALTNINGSFORUM

Forvaltningsforum er et forum for informasjonsdeling, kompetanseutveksling og drøftelser i forvaltningsmessige forhold.

EIENDOMSKOMITÉ

Eiendomskomiteen fatter beslutninger som angår selskapets investeringer innen eiendom. Komiteen fungerer som en besluttede komité, men også som et møtepunkt for diskusjon, kompetanse- og informasjonsdeling.

COMPLIANCEFORUM I SB1G AS MED DATTERSELSKAP

Complianceforum er et samarbeidsforum og rådgivende organ for selskapene/ virksomhetsområdene knyttet til SB1G AS og SpareBank 1 Utvikling DA. Formålet med complianceforum er å bidra til en samordning av praktisk og operativt compliancearbeid. Videre skal complianceforum bidra til at det skapes effektivitets- og kompetansemessige synergier på complianceområdet. Complianceansvarlige i hvert datterselskap samt complianceansvarlig i SB1G AS møter i forumet.

GODTGJØRELSE

SpareBank 1 Forsikring AS har kun fastlønn og ikke variabel godtgjørelse.

I gjeldende avtale for administrerende direktør er det regulert at stillingens pensjonsalder for alderspensjon i dag er 70 år, med anledning til å fratre ved 62 år i henhold til selskapets gjeldende pensjonsordninger.

Det foreligger ingen forpliktelser overfor styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet. Det foreligger heller ingen avtaler om bonus, overskuddsdeling, opsjoner og lignende til fordel for leder av styret.

VURDERING AV SYSTEMET FOR STYRING OG KONTROLL SETT I LYS AV PROPOSJONALITETSPRINSIPPET

I henhold til finansforetaksloven og Solvens II-regelverket skal selskapet besørge at systemet for styring og kontroll er forsvarlig ut ifra selskapets størrelse og kompleksitet.

Selskapet følger prinsippene i Finansforetaksloven om god styring og kontroll og har organisert sin virksomhet med separasjon av første, andre og tredje linje og slik at interessekonflikter er ivaretatt. Organiseringen anses å være i tråd med selskapets størrelse og kompleksitet.

B.2 KRAV TIL EGNETHET

Selskapet følger styrevedtatte retningslinjer for egnethetsvurdering av personer som innehar sentrale funksjoner for å sikre at foretaket styres på en effektiv og profesjonell måte. I retningslinjene for egnethet er det oppgitt hvem som er ansvarlig

for å utføre egnethetsvurderingene for de ulike sentrale funksjonene. Det er videre beskrevet prosess og ansvarsfordeling for forhåndsvurdering, meldeplikt, oppbevaring og oppfølging for egnethetsvurderinger.

Selskapets HR-funksjon er organisert i SB1G AS og støtter styrets leder og administrerende direktør i arbeidet med egnethetsvurderinger av sentrale funksjoner som er oppgitt i retningslinjene. Følgende er HRs oppgaver:

- Forberede saker, herunder innhente relevant dokumentasjon til bruk i vurderingen av personers egnethet
- I forbindelse med ansettelse og valg av styremedlemmer mv innhente relevant dokumentasjon (skjema om egnethetskrav fra Finanstilsynet og politiattest som ikke er eldre enn 3 måneder)
- Sørge for at egnethetsvurderingen av personer blir meldt til Finanstilsynet
- Sørge for å sende særskilt melding til Finanstilsynet for alle personer som skal egnethetsvurderes i tilfeller der de ikke lengre oppfyller kravene for egnethet. Meldingen skal inneholde informasjon om hvorfor personen er skiftet ut
- Oppbevare innhentet informasjon og vurderinger på forsvarlig måte i HR-systemet
- Foreta ny egnethetsvurdering hvert 4. år

Krav til kompetanse for de ulike kontrollfunksjonene er definert gjennom egne policyer for de ulike funksjonene.

Listen over egnethetsvurderte personer er i 2020 oppdatert, og endringer er meldt til Finanstilsynet. Det er også gjennomført periodisk oppdatering av egnethetsvurderinger i tråd med regelverket.

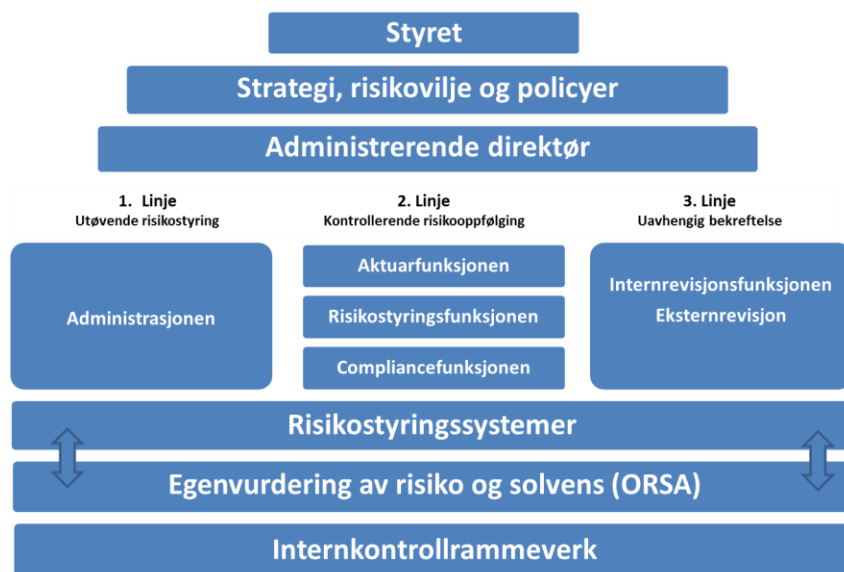
B.3 RISIKOSTYRINGSSYSTEMET

FORMÅL

Risikostyringssystemet har til hensikt å støtte opp under selskapets strategiske utvikling og måloppnåelse, samtidig som det skal bidra til en opprettholdelse av ønsket risikoprofil og soliditet. Systemet for risikostyring og internkontroll skal videre sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for styring og kontroll, og bygge opp om selskapets langsiktige ambisjon om å være attraktiv for kundene og eiere.

SENTRALE ROLLER OG ANSVARSOMRÅDER

Ansvar for styring og kontroll er delt mellom ulike roller i henhold til figuren nedenfor.

Figur 3: Rammeverk for risikostyring

Selskapets rammeverk for risikostyring er bygget opp omkring en modell med tre forsvarslinjer:

Første forsvarslinje: Leder av forretnings- og støtteområdene har ansvaret for den daglige risikostyringen. De skal til enhver tid påse at risikostyringen og risikoeksponeringen er innenfor de rammer og overordnede styringsprinsipper som er besluttet av styret eller administrerende direktør. Selskapet har en ansvarlig for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering som rapporterer direkte til administrerende direktør.

Andre forsvarslinje: Kontrollfunksjonene består av risikostyringsfunksjonen, compliancefunksjonen og aktuarfunksjonen. Som andre forsvarslinje skal funksjonene understøtte styret og ledelsens ansvar.

Kontrollfunksjonene er uavhengige og er organisert direkte under administrerende direktør. Hver funksjon har direkte tilgang til styret uavhengig av øvrige rapporteringslinjer og organisasjonsform.

Tredje forsvarslinje: Internrevisjonen overvåker at risikostyring og internkontroll er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Figuren nedenfor viser rammeverket for selskapets risikostyringssystem.

RAMMEVERK FOR RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

For å sikre at risikostyringsprosessen er effektiv og hensiktsmessig, er den bygget opp omkring seks elementer:

1. Risikostyringsstrategi og rammeverk
2. Kontrollmiljøet
3. Risikoidentifikasjon
4. Risikoanalyse
5. Overvåking / oppfølging
6. Rapportering

Risikostyringsstrategi og rammeverk

Risikostyringen skal sikre at selskapet styrer risikoene det står overfor i samsvar med styrevedtatte prinsipper slik at samlet risikoeksponering er i tråd med styrets overordnede risikovilje. Derfor har selskapet etablert en egen risiko- og kapitalstrategi som setter overordnede risikotoleransegrenser for de vesentlige risikoene selskapet er eksponert mot. Overordnede risiko- og kapitalstrategi er førende for øvrig rammeverk i risikostyringssystemet.

Kontrollmiljøet

Kontrollmiljøet i selskapet omfatter menneskene i organisasjonen (deres individuelle egenskaper og integritet, verdigrunnlag og etikk), organiseringen av selskapet, ledelsesfilosofi og lederstil. God risikostyring krever et solid kontrollmiljø. Det er etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som kommuniseres i hele organisasjonen. Personalpolitikken gir informasjon om de forventninger som stilles til den enkelte ansatte når det gjelder integritet, etisk adferd og kompetanse. Ved rekruttering av medarbeidere skal selskapet prioritere faglig og personlig egnethet til stillingen som skal besettes.

Risikoidentifikasjon

Grunnlaget for selskapets risikobilde dannes gjennom risikoidentifikasjon. Prosessen for risikoidentifikasjon er framoverskuende og en integrert del av selskapets strategiprosess og løpende risikostyring. Risikoidentifikasjonen skal dekke alle vesentlige risikoer selskapet står overfor. Selskapet gjennomfører løpende oppdateringer og vurderinger av selskapets risikobilde, som skal reflektere et både iboende og framoverskuende perspektiv. Dette følges opp og rapporteres til styret kvartalsvis i selskapets risikorapport.

Risikoanalyse

Selskapets risiko kan inndeles i følgende kategorier:

- Markedsrisiko
- Motpartsrisiko
- Forsikringsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Operasjonell risiko
- Compliancerisiko
- Strategisk og forretningsmessig risiko

For å sikre en enhetlig håndtering av risiko er det etablert egne policyer og retningslinjer for hver risikokategori som beskriver hvordan risiko skal måles, overvåkes og rapporteres i tråd med selskapets risiko- og kapitalstrategi.

Risikoanalyse danner grunnlaget for hvordan selskapet skal forstå og styre risikoene. Dette betyr blant annet at alle vesentlige risikoer i størst mulig grad skal kvantifiseres.

Oppfølging og overvåking

Styret fastsetter årlig rammer for risikotakningen. Etterlevelse av rammene og utviklingen av eksponeringen rapporteres kvartalsvis til styre og ledelse.

Selskapet har en beredskapsplan som baserer seg på ulike nivåer på solvensmarginen. Innenfor hvert beredskapsnivå er det skissert opp ulike tiltak som bør vurderes for å styrke solvensmarginen.

Rapportering

Risikorapporteringen har som formål å sikre at alle relevante organisasjonsnivåer har tilgang på tilstrekkelig, pålitelig og relevant risikoinformasjon. Dette skal sikre at alle organisasjonsnivåer har en oversikt over aktuell risikoeksponering og eventuelle svakheter i risikostyringsprosessen. Rapporteringen skal danne grunnlaget for den videre oppfølgingen og overvåkingen av risikoeksponeringen og risikostyringsprosessen i selskapet.

Resultatet fra selskapets risikostyringsprosesser rapporteres kvartalsvis til styret og ledelsen.

RISIKOSTYRINGSFUNKSJONEN

Sammen med de øvrige kontrollfunksjonene inngår risikostyringsfunksjonen i SB1F AS' modell med tre forsvarslinjer. Risikostyringsfunksjonens oppgaver er definert av styret i "Policy for Risikostyringsfunksjonen". Risikostyringsfunksjonen er organisert slik at den er uavhengig fra løpende driftsrelaterte oppgaver, og har møterett i sentrale beslutningsfora i SB1F AS.

Risikostyringsfunksjonen har ansvaret for å koordinere og utøve kontroll med selskapets risikostyringsaktiviteter og kjerneprosesser innenfor risikostyring, påse at det eksisterer prosesser for å identifisere fremtidige risikoer, videreutvikle rammeverk og system for risikostyring og gjennomføre og utvikle selskapets ORSA-prosess.

Gjennom måling og vurdering av den overordnede risikosituasjonen overvåkes selskapets totale risikobilde. Risikostyringsfunksjonen arbeider systematisk og risikobasert etter funksjonens årsplan. Risikostyringsfunksjonens årsplan behandles årlig av selskapets styre, og det rapporteres kvartalsvis status til ledelse og styret.

EGENVURDERING AV RISIKO OG SOLVENS (ORSA)

Som del av virksomhetsstyringen vurderes selskapet risiko og kapitalbehov, herunder om kapitalmål, kapitalplan og risikotoleranse er hensiktsmessig og forenlig med selskapets strategi. Vurderingene gjøres både for nåtiden og for en gitt planperiode. Arbeidet omtales som prosess for egenvurdering av risiko og solvens (ORSA-prosess). ORSA er en integrert del av selskapets risikostyring og inngår i strategiske beslutninger og kapitalplanleggingen. Som del av ORSA-prosessen utarbeides en ORSA-rapport som oppsummerer vurderingene fra ORSA-prosessen.

Selskapet gjennomfører ORSA minst årlig. Ved vesentlige endringer i selskapets situasjon eller ved større markedsbevegelser skal det gjennomføres ekstraordinær ORSA. Styret har det overordnede ansvaret for ORSA, og legger premissene for gjennomføringen. Risikostyringsfunksjonen koordinere prosessen og gir styret og ledelse nødvendig og tilstrekkelige beslutningsinformasjon.

ORSA-prosessen gir styret og ledergruppen en høy bevissthet om de risikoer selskapet er eller kan bli eksponert mot. Alle risikoer som er av vesentlig betydning for selskapet vurderes, og det regulatoriske kapitalkravet etter Solvens II sammenlignes mot selskapets egen vurdering. Videre gjør man i ORSA fremskrivninger av selskapets solvensmargin i normale og stressede scenarier. Dette arbeidet gir et godt grunnlag for å fastsette kapitalbehov i tråd med selskapets risikoprofil og risikotoleranse.

B.4 INTERNKONTROLLSYSTEMET

Selskapet har et omfattende internkontrollsystem som inkluderer risikoworkshop i ledergruppen, stikkprøvekontroller, revisjoner, hendelsesrapportering og et system for oppfølging av forbedringstiltak. I tillegg gjennomfører selskapet årlig en internkontrolløvelse for å bekrefte kvaliteten på etablerte prosesser og kontrolltiltak.

Selskapet gjennomfører årlig en egenvurdering av styring og kontroll i forbindelse med internkontrollprosessen. Det gjennomføres to ganger i året en risikokartlegging i ledergruppen, hvor fokuset er å identifisere og vurdere sentrale risikoer for de ulike enhetene og selskapet som helhet. På bakgrunn av gjennomgangen utarbeides relevante tiltak som følges opp løpende gjennom året. I tillegg gjøres en vurdering av administrativ risiko, som inkluderer det operative arbeidet med risikoidentifikasjon, risikovurdering, gapanalyse og tiltaksidentifisering. Vurderingene gjøres med særlig fokus på å avdekke svakheter i kontrollmiljøet, mangler i innarbeidede kontrolltiltak, mangler i kompetanse og sentrale IT-risikoer. Internkontrollen rapporteres hovedsakelig gjennom den årlige lederbekreftelsen, og det enkelte områdets arbeid med tiltak følges opp gjennom året av compliancefunksjonen.

Det gjennomføres også en kartlegging av kvaliteten i sentrale IT-prosesser. Formålet er å kartlegge hvorvidt selskapet oppfyller kravene i IKT-forskriften og personopplysningsloven med tilhørende forskrifter. Gjennomgangen baseres på COBITs beskrevne IT-prosesser og gjennomføres ved at de mest forretningskritiske systemer angis i rangert orden. Risikovurderingen gjennomføres basert på IT-systemenes tilstand samt etablerte kontrolltiltak rundt systemet. En vurdering av oppfyllelse av personopplysningslovens IKT-krav inngår i gjennomgangen.

Alle vesentlige oppfølgingspunkter fra internkontrollprosessen og revisjonsrapporter følges opp og dokumenteres.

COMPLIANCEFUNKSJONEN

Compliancefunksjonen inngår i SB1F AS' modell med tre forsvarslinjer og er plassert som en andrelinjefunksjon sammen med aktuarfunksjonen og risikostyringsfunksjonen. Compliancefunksjonens oppgaver er definert av styret i "Policy for Compliancefunksjonen". I utøvelsen av oppgaver er compliancefunksjonen uavhengig av virksomhetsområdene i selskapet.

Compliancefunksjonen har oppgaver knyttet til kontroll av selskapets etterlevelse, jevnlig vurderinger av etablerte rutiner og retningslinjer, og forebyggende råd og veiledning om selskapets forpliktelser knyttet til de rettslige rammebetingelsene som regulerer virksomheten. Compliancefunksjonen påser og bidrar til at selskapets interne kontrollsystemer og rutiner sikrer en forskriftsmessig, forsvarlig og effektiv drift. Gjennom stikkprøvekontroller, råd og veiledning bidrar compliancefunksjonen til å avdekke risikoområder som bør forbedres. Compliancefunksjonens aktiviteter og ressursallokering er vurdert ut fra en risikovurdering basert på risikoworkshops i selskapets ledergruppe, tidligere erfaringer og funn, internrevisjonens rapporter, lederbekreftelse og internkontrollgjennomgang. Compliancefunksjonen har møterett i alle sentrale beslutningsfora i selskapet.

Compliancefunksjonen har en direkte rapporteringslinje til selskapets styre og ledelse. Det utarbeides kvartalsvise rapporter som sendes til ledelsen og selskapets styre.

B.5 INTERNREVISJONFUNKSJONEN

Internrevisjonen er selskapets tredje forsvarslinje og organisert som et selvstendig og uavhengig kontrollorgan direkte underlagt styret. Internrevisjonen gir styret og ledelsen en uavhengig og nøytral vurdering av selskapets risikostyring og internkontroll. Gjennom nøytrale vurderinger og anbefalinger bidrar internrevisjon til at organisasjonen når sine mål på en effektiv og tilfredsstillende måte. Internrevisjonen er utkontraktert til EY.

Internrevisjonsfunksjonen utarbeider årlig et forslag til revisjonsplan for selskapet. Revisjonsplanen er basert på internrevisjonens behovsvurderinger og på mottatt innspill fra ledelsen. Planen skal sikre at sentrale risikoer og utfordringer for virksomhetens mål og strategier er dekket. Revisjonsplanen inneholder en beskrivelse av hvilke internrevisjonsaktiviteter og prosjekter som prioriteres, ressursomfang og en presentasjon av internrevisjonsteamet, deres kompetanse og erfaringsbakgrunn. Med bakgrunn i planen beslutter styret internrevisjonens prioriteringer og ressursbruk.

Internrevisjonen utarbeider en rapport for hvert prosjekt som gjengir de vesentligste funn og anbefalinger. Funn og anbefalinger følges opp av selskapet.

B.6 AKTUARFUNKSJONEN

Aktuarfunksjonen inngår i SB1F AS' modell med tre forsvarslinjer og er plassert som en andrelinjefunksjon sammen med risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen. Aktuarfunksjonens oppgaver er definert av styret i "Policy for Aktuarfunksjonen". I utøvelsen av sine daglige oppgaver er aktuarfunksjonen uavhengig av andre virksomhetsområder i selskapet. Aktuarfunksjonen har møterett i sentrale beslutningsfora i SB1F AS.

Aktuarfunksjonen har ansvar for følgende hovedområder gitt i Solvens II regelverket:

- Prosess for fastsettelse av forsikringstekniske avsetninger til Solvens II-formål
- Uttale seg om selskapets retningslinjer for tegning av forsikringer
- Uttale seg om selskapets reassuranseprogram
- Bidra til en effektiv implementering av selskapets risikostyringssystem
- Aktuarfunksjonens rapport til styret og ledelse

I tillegg er aktuarfunksjonen tillagt enkelte tilleggsoppgaver. Aktuarfunksjonen utarbeider minst årlig en rapport til styret og ledelsen i selskapet som dekker ansvarsområdene til aktuarfunksjonen.

B.7 UTKONTRAKTERING

Arbeidet med utkontraktering i SB1F AS skal innrettes slik at myndighetenes krav og føringer ivaretas. I henhold til Finansforetaksloven skal kjernevirksomhet ikke utkontrakteres. Det skal gjøres en særskilt vurdering ved inngåelse av avtale om utkontraktering utenfor EØS når det gjelder landrisiko. Det skal ikke utkontrakteres til høyrisikoland. Med høyrisikoland menes land som har høy politisk og/eller økonomisk ustabilitet. I lys av Schrems II-dommen og retningslinjene fra EDPB, er selskapet i gang med å kartlegge alle inngåtte leverandøravtaler for mulige overføringer til land utenfor EØS, herunder fjerntilgang. Arbeidet omfatter også leverandørers underleverandører.

Følgende vil bidra til at SB1F AS får en effektiv prosess for utkontraktering:

- Tydelig definerte ansvarsforhold og roller for all utkontraktert virksomhet
- Skriftlige avtaler med leverandører som er tydelige når det gjelder ansvar og krav, muliggjør innsyn og kontroll, og sanksjoner i tilfelle brudd
- System for å påse at leverandører har etablert tilfredsstillende internkontrollsystemer og beredskapsplaner
- Rutiner for rapportering av nødvendig data fra leverandøren til SB1F
- Etablerte prosesser for å følge opp og rapportere etterlevelsen av avtalen

Før inngåelse av nye utkontrakteringsavtaler skal det vurderes om prosessen eller funksjonen som er tenkt utkontraktert kan håndteres internt og om den utkontrakterte virksomheten er kritisk eller viktig. Det skal påses at utkontrakteringen ikke er kjernevirksomhet og foretas en hensiktsmessig vurdering av leverandøren. Vurderingen skal inkludere en risikovurdering og en vurdering av om det foreligger interessekonflikter.

Den utkontrakterte virksomheten skal følges opp med blant annet vurdering av hvorvidt den utkontrakterte virksomheten er kritisk eller viktig, kartlegging av risiko og håndtering av potensielle interessekonflikter. Det skal også foreligge planer for løpende drift, herunder prosedyrer for varsling av vesentlige endringer, planer for gjenoppretting og krisehåndtering, samt exit strategier. Leverandørers prestasjon i henhold til inngått avtale skal løpende vurderes.

Nedenstående tabell viser en oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester:

Utkontrakterte funksjoner/ Oppgaver	Jurisdiksjon	Tjenesten som leveres	Ansvarlig for oppfølging
Internrevisjon	Norge	Innehar internrevisjonsfunksjonen	Leder Compliance
Fondsadministrasjon	Norge	Depotjenester, back- og middle office oppgaver	Leder Kapitalforvaltning
Pensjonsforvaltning	Norge	Drift og forvaltning av ytelsespensjon	Leder Produkt
Kjernesystem	Danmark	Drift og forvaltning av kjernesystem.	Leder Digitale løsninger
IT-systemer, informasjonssikkerhet og fysisk sikkerhet	Norge	Drift av IT-systemer, informasjonssikkerhet og fysisk sikkerhet, administrasjon av PC- og kontorutstyr	Leder Digitale løsninger
Distribusjon, herunder gjennomføring av kundetiltak	Norge	Distribusjon av SpareBank 1 Forsikring AS sine produkter	Leder Kunder, kommunikasjon og salg

Tabell 7: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester

C.RISIKOPROFIL

Kvantifisering av selskapets risiko er basert på standardformelen under Solvens II (Solvenskapalkravet, SCR) samt på vurderingene som gjøres i ORSA-prosessen. Nedenfor vises de overordnede risikokategoriene i solvenskapalkravet.

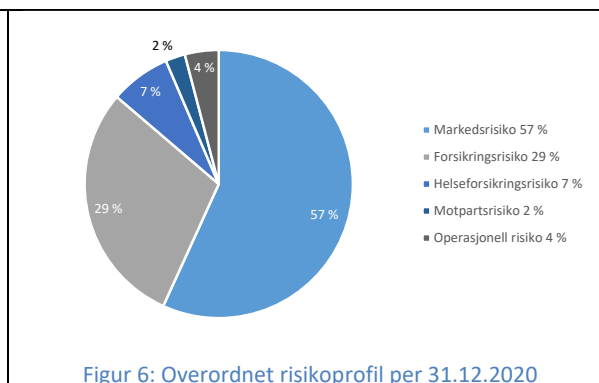
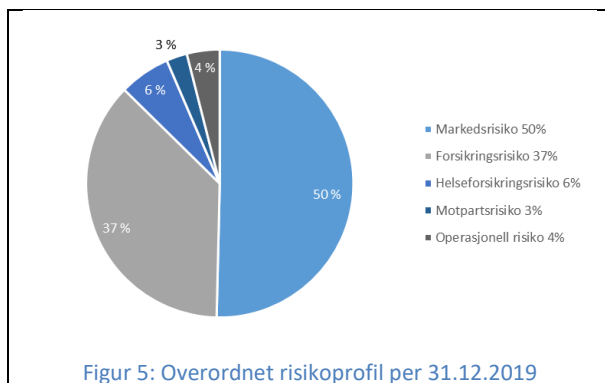

Figur 4: Overordnet risikokategorier i standardformelen under Solvens II

Solvenskapitalkravet per 31.12.2020 utgjorde 3.026 mill. kroner, mens tilgjengelig solvenskapital utgjorde 7.281 mill. kroner. Dette gir en dekningsprosent (solvensmargin) på 241 %. Per 31.12.2019 var solvensmarginen 166 % for tilsvarende porteføljesammensetning. I mars 2020 tok selskapet i bruk overgangsreglene for forsikringstekniske avsetninger, men fikk ingen effekt av denne pr. 31.12.2020. Bruk av overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger kan igjen få effekt i fremtiden, spesielt ved fallende renter og ved tap av bufferfond. Selskapet har et definert kapitalmål på intervallet mellom 140 – 160 % og er derfor godt kapitalisert per 31.12.2020.

Markedsuroen i løpet av 2020 viser at solvensmarginen kan ha større svingninger. Det ble i denne sammenheng utført flere ekstraordinære beregninger og selskapet fulgte opp krav fra Finanstilsynet om hyppig rapportering fra livselskapene.

Figurene nedenfor viser hvordan selskapets beregnede risiko var fordelt pr. 31.12.2020 sammenlignet med fordelingen per 31.12.2019. Markedsrisiko utgjør den største risikoen for selskapet og er i hovedsak drevet av rentenivået og verdien av aksjer, eiendom og obligasjoner. Ca. 1/3 av selskapets forsikringsforpliktelser inneholder såkalte garanterte ytelser, der kundene er garantert en gitt avkastning. Rentenivået påvirker verdien av disse gjennom både diskonteringseffekt og ved verdsettelse av garantien. Ved lav avkastning fra eiendom, aksjer eller obligasjoner øker sannsynligheten for at selskapet må dekke inn avkastningsgarantien fra egenkapitalen. Selskapet hadde per 31.12.2020 betydelige bufferfond som avdekker mye av denne risikoen.

C.1 FORSIKRINGSRISIKO

Selskapet er eksponert for forsikringsrisiko gjennom de ulike forsikringsproduktene selskapet tilbyr. Forsikringsrisikoen er knyttet til livsforsikringsrisiko og helse- og livsforsikring. Selskapet har retningslinjer for risikoutvelgelse både for bedrifts- og privatmarked knyttet til risikovurdering, risikoklassifisering, helsevurdering og beløpsgrenser på forsikringssum ved tegning. Under deler vi inn risikoen etter modulene under Solvens II.

FORSIKRINGSRISIKO LIV

Forsikringsrisiko liv omfatter de risikoene selskapet er eksponert for knyttet til livsforsikring. Underkategoriene er vist i figuren nedenfor og nærmere forklart i Tabell 8.

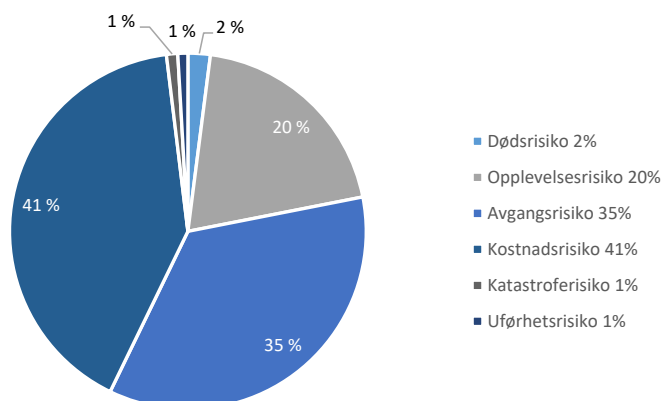

Figur 7: Forsikringsrisiko liv

Risikotype	Forklaring
Dødsrisiko	Risiko for at selskapet får flere dødsrisikoutbetalinger enn forutsatt.
Opplevelsesrisiko	Risiko for at selskapet må utbetale pensjoner over en lengre periode enn forutsatt.
Uførhetsrisiko	Risiko for at selskapet får høyere uførebetalinger enn forutsatt.
Kostnadsrisiko	Risikoen for tap knyttet til at kostnadene og inflasjonen blir høyere enn forutsatt.
Avgangsrisiko	Risiko for at kunder avslutter eller innskrenker forsikringskontraktene i høyere takt enn antatt og at selskapet dermed får mindre fremtidig fortjeneste enn antatt.
Katastroferisiko	Risiko for tap fordi erstatninger knyttet til dødelighet, uførhet, ulykke eller sykdom øker som følge av en katastrofe knyttet til ulykke eller pandemi. Dersom mange av selskapets kunder med samlet høy forsikringsrisiko oppholder seg på samme sted, for eksempel i samme bygning, utgjør dette en konsentrasjonsrisiko.

Tabell 8: Risikotyper Forsikringsrisiko Liv

Under Forsikringsrisiko Liv utgjør avgangs- og kostnadsrisiko de største risikoene for selskapet. Figuren nedenfor viser fordelingen av typer forsikringsrisiko liv per 31.12.2020.

Figur 8: Forsikringsrisiko liv per 31.12.2020

Avgangsriskoen er risikoen for at kunder avslutter eller innskrenker nåværende forsikringsforpliktelse. Siden fremtidig fortjeneste i nåværende forsikringsforpliktelse kan medregnes i solvenskapitalen vil avgang av lønnsomme kontrakter redusere solvenskapitalen. Under solvens II må man beregne risikoen ut fra 70 % umiddelbar avgang på kollektive kontrakter og 40 % umiddelbar avgang på individuelle kontrakter.

Kostnadsrisiko har en lignende effekt ved at solvenskravet skal ta høyde for økte fremtidige kostnader med 10 % og en økt kostnadsinflasjon på 1 %. Dette påvirker den fremtidige lønnsomheten (eventuelt øker fremtidige tap) slik at medregnet lønnsomhet (eller tap) i solvenskapitalen forverres.

FORSIKRINGSRISIKO HELSE

Forsikringsrisiko helse omfatter de risikoene selskapet er eksponert for knyttet til helseforsikring, som vist i figuren nedenfor.

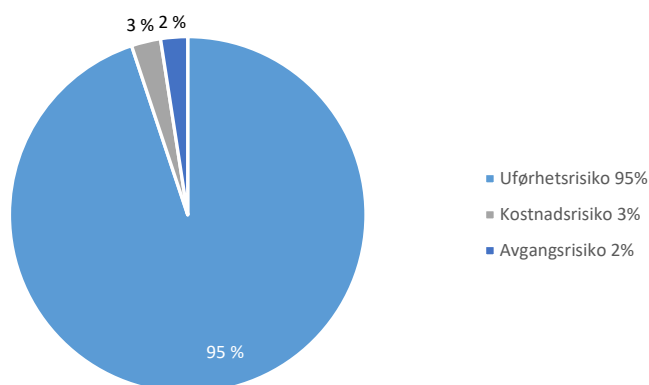
Figur 9: Risikokategorier Forsikringsrisiko Helse

I Tabell 9 gis en nærmere forklaring på de ulike risikotypene som hører til Forsikringsrisiko Helse.

Risikotype	Forklaring
Katastroferisiko	Risiko for tap fordi erstatninger knyttet til dødelighet, uførhet, ulykke eller sykdom øker som følge av en katastrofe knyttet til ulykke eller pandemi. Dersom mange av selskapets kunder med samlet høy forsikringsrisiko oppholder seg på samme sted, for eksempel i samme bygning, utgjør dette en konsentrasjonsrisiko.
Uførhetsrisiko	Risiko for at selskapet får høyere uføreutbetalinger enn forutsatt.
Kostnadsrisiko	Risikoen for tap knyttet til at kostnadene og inflasjonen blir høyere enn forutsatt

Tabell 9: Risikotyper Forsikringsrisiko Helse

Under Helseforsikring-lik-liv utgjør uførhet den største risikoen. Fordelingen av helseforsikringsrisiko pr. element fremgår av Figur 10.

Figur 10: Forsikringsrisiko helse per 31.12.2020

Selskapets har fastsatt risikotoleransegrenser for forsikringsrisiko i risiko og kapitalstrategien og i policy for forsikringsrisiko.

RISIKOREDUKSJONSTEKNIKKER

Vurdering av reassuranse inngår som en del av selskapets produktutviklingsprosess for alle nye produkter og endring av eksisterende produkter. Videre er selskapets risikoprofil og risikobærende evne sentrale faktorer ved bestemmelse av hensiktsmessige former for reassuranse. Selskapets policy for forsikringsrisiko gir hovedmålene for reassuranseprogrammet.

SENSITIVITETSANALYSE

Selskapet utfører sensitivitetsanalyser basert på endringer i forutsetningene for forsikringsporteføljen. Sensitivitetsanalysene viser hvordan selskapets solvensmargin vil kunne påvirkes av endrede forutsetninger, hendelser og risiko. Tabellen nedenfor viser ulike sensitiviteter målt i endring i solvensmargin.

Forsikringsrisiko – Sensitiviteter	Solvensmargin
Solvensmargin per 31.12.2020	241 %
Driftskostnader 10 % opp	229 %
Gebyrer på PKB 10% ned	239%

Tabell 10: Sensitiviteter forsikringsrisiko

C.2 MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko består av risiko knyttet til negativ verdiutvikling i aksjer, renter, kredittmarginer (spread), valuta og eiendom. Underkategoriene er vist i Figur 11 nedenfor og nærmere forklart i Tabell 11

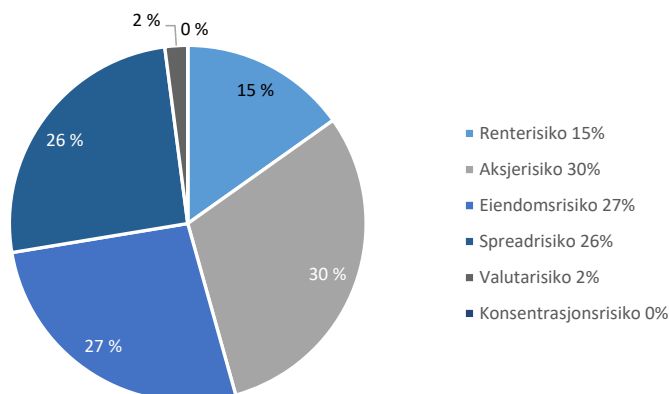
Figur 11: Risikokategorier Markedsrisiko

Tabellen nedenfor gir en beskrivelse av de ulike typene markedsrisiko:

Risikotype	Forklaring
Aksjerisiko	Aksjerisiko er risiko knyttet til endring i markedsverdi for posisjoner i egenkapitalinstrumenter, herunder aksjer, aksjefond, kombinasjonsfond, hedgefond og private equity, samt derivater med egenkapitalinstrumenter som underliggende
Renterisiko	Renterisiko defineres som endring i markedsverdier på selskapets investeringer i obligasjons- og sertifikatmarkedet samt selskapets forsikringsforpliktelser som følge av endring i markedsrentene.
Eiendomsrisiko	Eiendomsrisiko er risiko knyttet til endring i verdien på posisjoner i fast eiendom. Eventuelle plasseringer i eiendomsfond som ikke har et vesentlig innslag av lånefinansiering medregnes under vurderingen av eiendomsrisiko.
Kredittmarginrisiko (spreadrisiko)	Kredittmarginrisiko er risiko for endring i markedsverdi på selskapets investeringer i rentepapirer som følge av endring i kredittmarginer.
Valutarisiko	Valutarisiko er risiko knyttet til endring i kursen mellom norske og utenlandske valutaer.
Konsentrasjonsrisiko	Risiko som følge av konsentrert eksponering mot enkeltinstrumenter og som medfører mindre diversifisering enn forutsatt i de øvrige kategoriene for risiko. Selskapet hadde ingen kapitalkrav for konsentrasjonsrisiko per 31.12.2020

Tabell 11: Risikotyper markedsrisiko

Selskapet har en betydelig eksponering mot markedsrisiko. Figuren nedenfor viser prosentvis fordeling av selskapets markedsrisiko brutt ned på de ulike risikoelementene.

Figur 12: Markedsrisiko per 31.12.2020

Verdien av forsikringsforpliktelsene for produkter med garanterte ytelser påvirkes av rentenivået gjennom diskonteringen av fremtidige kontantstrømmer og ved verdsettelse av opsjonselementet («tidsverdien») i den avgitte garantien. På aktivasisiden påvirkes verdien av obligasjoner direkte av rentenivået, men denne påvirkningen går i motsatt retning av forsikringsforpliktelsene. Obligasjoner er derfor spesielt gunstig for å motvirke effekten av renteendringer i det korte bildet. Enkelte av obligasjonene føres også til amortisert kost slik at de i tillegg gir en mer stabil avkastning i finans- og kunderegnskap.

I tillegg til å være sensitive for renter, påvirkes obligasjoner også av endring i kredittspreader og gir derfor en eksponering mot spreadrisiko. Tap som følge av mislighold anses diversifisert bort såfremt porteføljen ikke innehar stor grad av konsentrasjonsrisiko mot enkeltkreditter.

Selskapet investerer i aksjer for å oppnå tilstrekkelig langsiktig avkastning og diversifiseringseffekt for produktene med garanterte ytelser. Dette gir en risiko for at aksjene faller i verdi slik at tapt avkastning må dekkes inn via bruk av bufferfond eller fra selskapets egenkapital. Selskapet har i denne sammenheng aksjeeksponering mot både norske og globale markeder. For investeringsvalgprodukter velger kundene selv eksponering og bærer egen risiko. For disse produktene er selskapet likevel indirekte eksponert for aksjerisiko siden gebyrinntektene avhenger av kundesaldoen.

Eiendom gir en stabil kontantstrøm og lavere risiko i porteføljen på grunn av diversifisering. Slike egenskaper er egnet som bidrag til å dekke årlige rentegarantier og benyttes derfor i porteføljene tilhørende produkter med garanterte ytelser. Selskapet investerer også deler av selskapsporteføljen (egne midler) i eiendom. Den ekstraordinære situasjonen under Covid-19 medfører økt risiko knyttet til leietagere i utsatte bransjer.

FORSVARLIG KAPITALFORVALTNING

Kapitalforvaltningen er delt inn i følgende porteføljer; kollektivporteføljene, investeringsvalgporteføljen og selskapsporteføljen.

Kollektivporteføljene tilhører produkter der selskapet garanterer for avkastningen på kundemidlene. Den avgitte garantien og buffernivåer varierer mellom produktene. Kundemidlene er derfor fordelt i ulike porteføljer ut fra de ulike produktenes egenskaper. En betydelig andel av plasseringene i kollektivporteføljene er i eiendom og obligasjoner som måles til amortisert kost i regnskapet.

Midlene knyttet til livsforsikring med investeringsvalg forvaltes i investeringsvalgporteføljen. Kundene bærer markedsrisikoen knyttet til disse midlene, men selskapet er likevel ikke upåvirket av markedsrisikoen siden gebyrinntekter delvis avhenger av kundens saldo.

Selskapets kapital forvaltes i en egen selskapsportefølje. Markedsrisikoen i selskapsporteføljen bæres fullt ut av selskapet.

Styret har fastsatt rammer og retningslinjer for kapitalforvaltningen og styring av markedsrisiko som sikrer en forsvarlig kapitalforvaltning i tråd med forsiktighetsprinsippet.

Styret fastsetter nominelle rammer for hver aktivaklasse og innenfor aktivaklassene. Rammene og investeringsstrategien sikrer dermed at investeringene har riktig profil og eksponering med tanke på kredittkvalitet, likviditet, prising, målbarhet med mer. Eksempelvis er det krav til hvor stor del av porteføljen som skal være plassert i Investment grade-rentepapirer, og hvor stor del som kan være plassert i såkalte High yield-rentepapirer som har noe høyere risiko og forventet avkastning.

Eksponeringen mot utenlandsk valuta i investeringsporteføljene er delvis valutasikret.

Diversifisering og spredning av de ulike risikotypene og verdipapirene er sentralt i selskapets risikostyring. Hovedformålet er at ingen forvaltere, enkeltfond eller enkeltinvesteringer skal kunne dominere avkastningen og risikoen i porteføljen. Det benyttes derfor flere forvaltere, og det settes krav til maksimal konsentrasjon mot motparter der dette er relevant.

Selskapet benytter eksterne og uavhengige forvaltere til å forvalte de ulike mandatene innenfor aksjer og renter.

Ved investering i nye produkter, aktivaklasser eller instrumenter vil det gjennomføres utstrakt testing og inngående vurderinger før man investerer i disse. Dersom det på basis av vurderingene og undersøkelsene besluttes å investere i en ny type instrument eller aktivaklasse, vil man investere ett mindre beløp for å sikre at det ikke dominerer avkastningen og risikoen, samtidig som man observerer at instrumentet utvikler seg som forventet.

RISIKOKONSENTRASJON

Selskapets investeringsportefølje anses å være veldiversifisert både med hensyn på allokering mellom ulike aktivaklasser samt at ingen enkeltinvesteringer utgjør en uforholdsmessig stor andel av investeringene. Selskapet anses å ha en forsvarlig risikokonsentrasjon innenfor markedsrisiko.

RISIKOREDUKSJONSTEKNIKKER

Det vesentligste av selskapets brutto valutaeksponering kan tilskrives utenlandske aksjer i investeringsvalgporteføljen og kollektivporteføljene. Selskapets valutaseksponering sikres ved hjelp av handel i valutawapper og valutaterminer mot ulike motparter. Det anses ikke hensiktsmessig å valutasikre 100 % og valutasikringsgraden vil fremover reduseres.

SENSITIVITETSANALYSE

Selskapet utfører sensitivitetsanalyser for å overvåke hvordan selskapets solvensmargin vil kunne påvirkes av ulike hendelser. Tabellen nedenfor viser noen sensitiviteter målt i endring i solvensmargin.

Markedsrisiko – Sensitiviteter	Solvensmargin
Solvensmargin pr. 31.12.2020	241 %
Fall i eiendomsverdier med 10 %	212 %
Rentekurve ned 50 bp	231 %
Redusert «Ultimate Forward Rate» til 3.60 %	239 %

Tabell 12: Sensitiviteter markedsrisiko

C.3 MOTPARTSRISIKO

Motpartsrisiko defineres som risiko for tap som følge av at motparter i derivatposisjoner, inngåtte reassuranseavtaler og øvrige fordringer ikke kan møte sine forpliktelser over de kommende 12 månedene.

Selskapets motpartsrisiko stammer i fra inngåtte reassuransekontrakter, bankinnskudd, derivater og fordringer. For selskapet er motpartsrisiko fra fordringer og bankinnskudd de største motpartsrisikoene.

For å redusere motpartsrisiko er det satt rammer for inngåelse av reassuransekontrakter der valgt reassurandør ikke skal ha lavere offisiell rating enn A- og at risikoen skal spres på flere reassurandører. Rating sjekkes jevnlig.

C.4 LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risiko for at selskapet ikke klarer å betjene forpliktelsene innen forfall uten at det oppstår vesentlige ekstrakostnader. For å unngå dette er likviditetsstyring viktig både på et operasjonelt og strategisk plan.

I selskapets policy for likviditetsrisiko er rammer for saldo på bank og rammer for likviditetsbuffer gitt. Selskapets bankinnskudd (saldo) overvåkes av selskapets regnskapsavdeling som rapporterer til risikostyringsfunksjonen og kapitalforvaltning hvis saldo er utenfor interne rammer. Rapporten inneholder likviditetsprognose og kontroll på rammer for saldo på bankkonto.

Selskapet har likviditetsrisiko knyttet til sikkerhetsstillelse for valutaterminkontrakter. Bevegelser i verdien på valutaterminkontrakter ga økt behov for pantsettelse av likvide midler i løpet av 2020. Utvikling i likviditetsbufferen overvåkes i henhold til selskapets rammer.

Selskapet har en beredskapsplan som beskriver hvilke tiltak som skal iverksettes dersom kritiske situasjoner oppstår.

FORTJENESTE I FREMTIDIGE PREMIER

Beregningsmetodikken for «Expected profits in future premiums» (EPIFP) er gitt av artikkel 260 i Solvens II-forordningen og uttrykker den delen av solvenskapitalen som stammer fra ikke enda innbetalte premier. Pr. 31.12.2020 var EPIFP 689 mill. kroner. Beløpet avhenger av nivået på de forsikringstekniske avsetningene etter Solvens II, og er følgelig sensitiv for blant annet endring i rentenivå samt fremtidige erstatninger.

C.5 OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er risikoen for verdiendringer som en følge av faktiske tap, inntruffet som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker eller i systemer, eller eksterne hendelser.

Kapitalkravet for den operasjonelle risikoen beregnes under standardformelen basert på et volummål for premier og reserver.

Selskapet har etablert en policy for styring og kontroll av operasjonell risiko som gir overordnede føringer for å sikre at selskapet har effektive og hensiktsmessige prosesser for styring og kontroll av operasjonell risiko. Selskapet har etablerte rutiner for internkontroll og organisering av virksomheten, herunder:

- Tydelige fullmakter
- En klar ansvarsfordeling
- Rutiner og retningslinjer for alle arbeidsprosesser
- Effektiv 1. linjekontroll
- Tilfredsstillende opplæring av medarbeidere
- Tekniske reserveløsninger
- Et solid juridisk avtaleverk
- Utkontrakteringsavtaler med eksterne leverandører

Videre er det etablert et kontrollmiljø som omfatter internkontrollgjennomgang, risikoworkshops, rutiner for rapportering og oppfølging av uønskede hendelser samt et system for oppfølging av forbedringstiltak. Det foretas også en kartlegging av den operasjonelle risiko i forbindelse med oppfyllelse av IKT-forskriften. Dette gjøres gjennom en årlig COBIT-undersøkelse (Control Objectives for Information Technology).

C.6 ANDRE VESENTLIGE RISIKOER

Gjennom selskapets ORSA-prosess identifiserer selskapet også risiko av mer strategisk og forretningsmessig karakter. Strategisk risiko er risiko for tap som følge av manglende evne til å implementere forretningsplaner, feilvalgte strategiske beslutninger, manglende allokering av ressurser, eller manglende tilpasninger av forretningen til endringer i markedet. Forretningsmessig risiko defineres som risiko for tap som følge av uventede endringer i juridiske rammebetingelser og endringer i eksterne politiske, økonomiske og sosiale forhold.

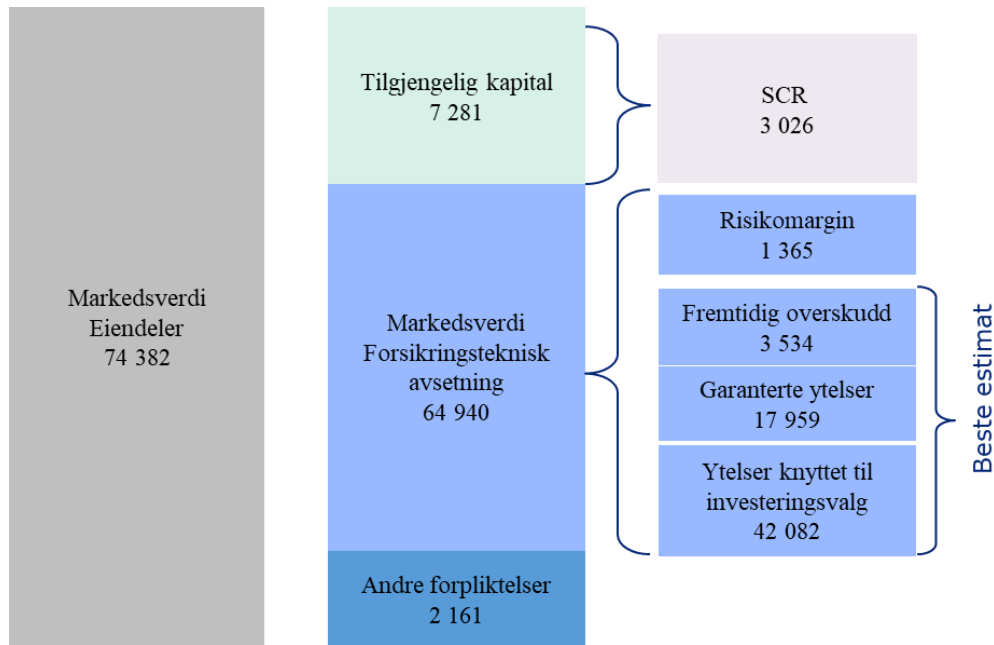
Strategisk og forretningsmessig risiko har stort fokus i selskapet og følges opp løpende. Dette innebærer å følge nøye med på utvikling i rammebetingelser og endringer i eksterne politiske, økonomiske og sosiale forhold.

C.7 ANDRE OPPLYSNINGER

Selskapet har ingen annen vesentlig eller relevant informasjon om selskapets risikoprofil enn det som fremkommer ovenfor.

D. VERDSETTING FOR SOLVENSFORMÅL

Verdsettelse etter Solvens II avviker fra den regnskapsmessige verdsettelse ved at eiendeler og forpliktelser vurderes til markedsverdi. Nedenfor gis en skjematisk oversikt over balansestørrelser under Solvens II. Merk at ansvarlig lån på 1.000 mill. kroner her inngår som tilgjengelig kapital slik Solvens II-regelverket tillater.

Figur 13: Balansestørrelser verdsatt for solvensformål³

D.1 EIENDELER

Verdsettelse av selskapets eiendeler for solvensformål er i stor grad i tråd med regnskapsstandardene.

De vesentligste forskjellene gjelder for verdivurdering av obligasjoner som måles til amortisert kost og immaterielle eiendeler. Obligasjoner som i regnskapet føres til amortisert kost verdsettes til markedsverdi under Solvens II. Immaterielle eiendeler er verdsatt til 0 i Solvens II-balansen, da de ikke tilfredsstiller kravene under Solvens II om å være lett omsettelig.

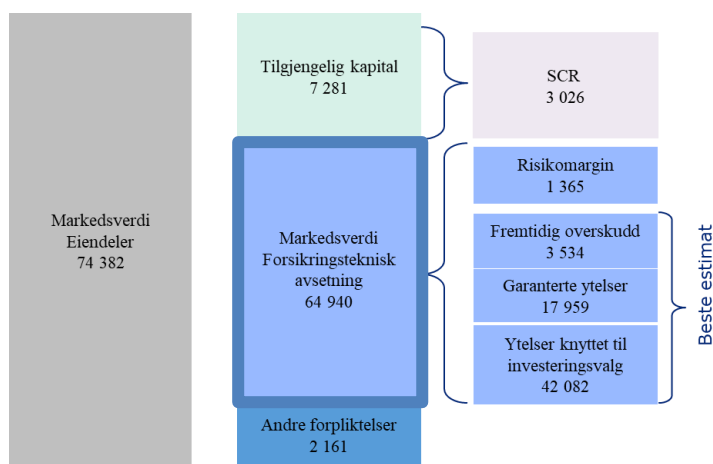
Nedenfor vises en oversikt over forskjellene i verdsettelsene.

³ Ansvarlig lån inngår i Tilgjengelig kapital

Eiendeler per 31.12.2020	Solvens II verdi	Regnskapsmessig verdi	Differanse
Immaterielle eiendeler	-	71	-71
Eiendom, anlegg og utstyr til eget bruk	-	-	-
Eiendom (annet enn til eget bruk)	6.666	6.666	-
Aksjer - børsnoterte	-	-	-
Aksjer - ikke børsnoterte	2	2	-
Obligasjoner	14.801	14.061	740
Verdipapirfond mv.	7.685	7.685	-
Derivater	228	222	6
Andre investeringer	25	25	-
Eiendeler knyttet til kontrakter med investeringsvalg	43.573	43.573	-
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	-	-	-
Fordringer i forbindelse med direkte forsikring, herunder forsikringsformidlere	40	40	-
Ikke forsikringsrelaterte fordringer	98	98	-
Innskudd annet enn kontantekvivalenter	529	529	-
Kontanter og kontantekvivalenter	665	665	-
Øvrige eiendeler	72	72	-
Sum	74.382	73.707	675

Tabell 13: Eiendeler, Solvens II verdier sammenlignet med regnskapsførte verdier

D.2 FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER

Figur 14: Forsikringstekniske avsetninger

De forsikringstekniske avsetningene er i regnskapet 65.766 mill. kroner per 31.12.2020. Under solvens II settes forsikringstekniske avsetninger til markedsverdi og er per 31.12.2020 på 64.940 mill. kroner. Forskjellen mellom regnskapsavsetningene og solvens II avsetningene genererer et «kapitalbidrag» for tilgjengelig kapital under Solvens II på 828 mill. kroner.

De forsikringstekniske avsetningene er i dagens regnskapsregler fastsatt ut i fra tariff for gebyrer, grunnlagsrente og biometriske forutsetninger (død, uførhet og opplevelse). Under Solvens II består forsikringstekniske avsetninger av et beste estimat og en risikomargin.

Beste estimat skal utgjøre forventningsverdien av diskonterte fremtidige kontantstrømmer og fastsettes ved hjelp av beste antakelse om blant annet biometriske forutsetninger og kostnader. Rentekurven som benyttes til diskontering er gitt av EIOPA og ikke av kontraktens grunnlagsrenter.

Risikomargin er et påslag som skal reflektere kapitalkostnaden et annet selskap vil ha ved en overtakelse av selskapets forpliktelser. Risikomarginen beregnes på bakgrunn av alle forsikringsrisikoer, og framskrivning av disse til opphør av kontraktene.

Tabellen nedenfor viser selskapets forsikringstekniske avsetninger under Solvens II fordelt på ulike segment og fordelt på beste estimat og risikomargin.

Segment under solvens II	Beste Estimater	Risikomargin	Forsikringsteknisk avsetning (Beste Estimater + risikomargin)
Livsforsikring (ekskl. kontrakter med investeringsvalg og helseforsikring)	19 536	712	20 248
Kontrakter med investeringsvalg	42 082	557	42 639
Helseforsikring håndtert som livsforsikring	1 957	95	2 052
Sum	63 575	1365	64 940

Tabell 14: Beste estimat og risikomargin per 31.12.2020

De forsikringstekniske avsetningene utgjør en dominerende andel av forpliktelsene i balansen, og selv små relative endringer i størrelsen på avsetningene kan gi store endringer i tilgjengelig kapital og solvensmargin under Solvens II. Beregningen av avsetningene er videre basert på kompliserte verdivurderingsmodeller som er avhengige av en rekke forutsetninger. Kapittel C.1 og C.2 viser solvensmarginer beregnet med ulike forutsetninger.

Nedenfor beskrives en del sentrale forutsetninger for beste estimat. Forutsetningene er satt etter beste skjønn og ved bruk av beste tilgjengelige informasjon, med bakgrunn i både interne og eksterne data.

SENTRALE FORUTSETNINGER I BESTE ESTIMAT

Driftskostnader

Driftskostnadene har stor betydning, og modelleres som en proSENTSATS av forsikringsforpliktelser, en proSENTSATS av gebyrinntekter, et fast kronebeløp per avtale, eller en kombinasjon av disse. Utover dette ligger det også en forutsetning om en årlig inflasjon i driftskostnadene, samt et fastkostnadsledd som inkluderer effekter av forventede gjennomførte prosjekter.

Avgang

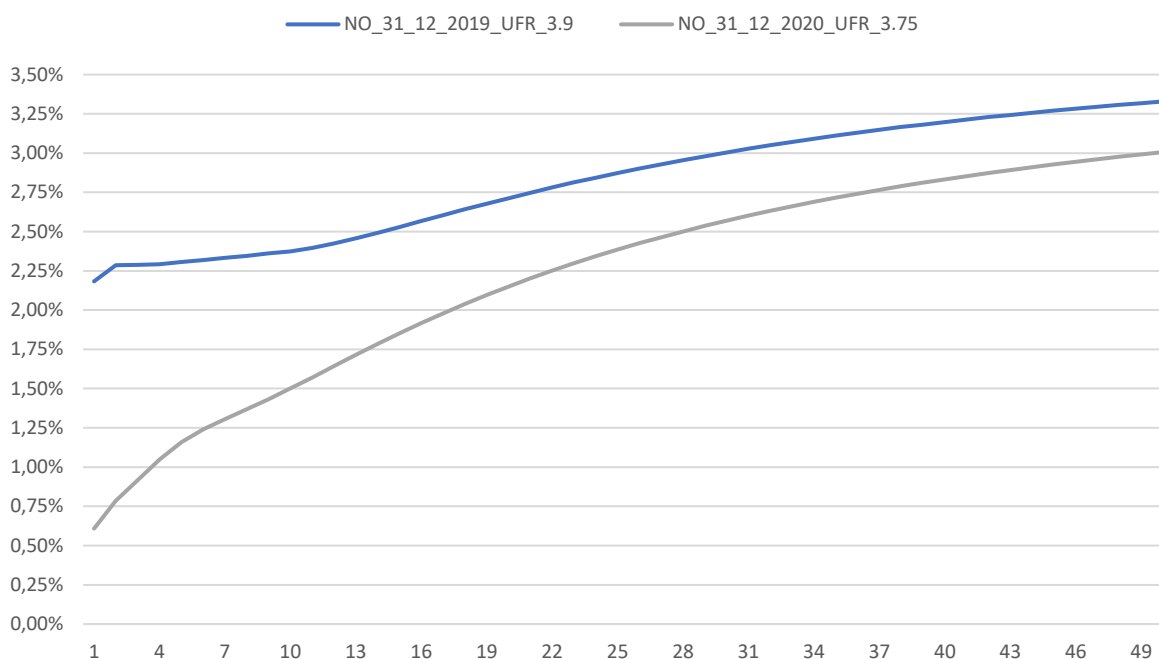
Avgang vil påvirke hvor mye av fremtidig underskudd/overskudd som skal medregnes som tilgjengelig kapital. I hovedsak er avgangsføret satt basert på egne erfaringer eller prognoser.

Gebyr for pensjonskapitalbevis ved innføring av egen pensjonskonto

Gebyrinntektene er av vesentlig betydning for beregningen av beste estimat. For pensjonskapitalbevis er det lagt til grunn et kraftig fall i gebyrinntekter fra år 2022 som følge av innføringen av egen pensjonskonto.

Rentekurve og diskontering

Rentekurven er gitt av EIOPA. Lav rentekurve øker forsikringstekniske avsetninger for produkter med garanterte ytelser siden diskonteringen av fremtidige kontantstrømmer blir lavere. Nivået på rentekurven påvirker også opsjonselementet i den garanterte ytelsen. Selskapet benytter EIOPAs volatilitetsjusterte rentekurve. Effekten av volatilitetsjustering er omtalt i avsnittet om permanent tiltak - volatilitetsjustert rentekurve.

Figur 15: Volatilitetsjustert rentekurve pr. 31.12.2019 og 31.12.2020 gitt av EIOPA

Rentemodell, volatiliteter og korrelasjoner

I beregningen av beste estimat gjennomføres det stokastiske simuleringer for å verdsette verdien av opsjonselementet i de garanterte ytelsene. Sentralt for dette er stokastisk modellering av rente- og aktiva. Det må i denne forbindelse gjøres antagelser om volatiliteter og korrelasjoner. Ved verdsettelsen er det lagt til grunn volatiliteter og korrelasjoner basert på markedsverdier (implisitte volatiliteter) der dette er tilgjengelig. For øvrige antagelser benyttes historikk eller skjønnsmessig fastsettelse dersom relevant historikk ikke er tilgjengelig.

Ledelseshandlinger

For å kunne benytte seg av ledelseshandlinger i beregning av forsikringstekniske avsetninger må disse være formelt vedtatt av styret.

Kontraktens grense

Kontraktens grense er gitt av regelverket. Kontraktens grense bestemmer hvilke fremtidige premier som inngår ved verdsettelsen av forsikringsforpliktelsen. Hovedregelen er at dersom selskapet har en ensidig rett til å avslutte kontrakten, avvise premier eller endre premier eller ytelser slik at de fullt ut reflekterer kontraktens risiko, så inngår ikke disse fremtidige premiene i verdsettelsen. Dersom selskapet derimot ikke står fritt til å endre premier eller deknings skal de fremtidige premiene medregnes.

Risikomargin

Selskapet beregner risikomarginen ved hjelp av en forenklet metode gitt i regelverket. Risikomarginen beregnes med bakgrunn i forsikringsrisiko fra beregning av kapitalkravet (SCR etter diversifisering) pr. segment. SCR estimeres på bakgrunn av framskriving av alle forsikringsrisikoer alle fremtidige år. Risikomarginen beregnes som 6 prosent av nåverdien av alle fremtidige SCR (etter diversifisering).

Permanente tiltak og overgangsregler

Solvens II-regelverket har overgangsregler for at selskapene skal få tid til å tilpasse seg nytt regelverk, samt også permanente tiltak. For SB1F AS er det spesielt tre tiltak som vil kunne være av betydning.

- Permanent tiltak: Volatilitetsjustert rentekurve
- Overgangsregel: Innfasing av aksjesjokk
- Overgangsregel: Tilpasning av de forsikringstekniske avsetningene

Selskapet har ikke benyttet overgangsregelen for redusert aksjesjokk ved beregningen pr. 31.12.2020. Overgangsregelen for rentekurven og matching-justering er ikke relevant for norske (livs)forsikringsforetak.

Permanente tiltak – volatilitetsjustert rentekurve

Som et permanent tiltak åpner regelverket for at selskapene kan bruke en volatilitetsjustert rentekurve, som ligger noe høyere enn den risikofrie rentekurven pr. 31.12.2020. Selskapet har benyttet den volatilitetsjusterte rentekurven i beregningen per 31.12.2020. Tabellen nedenfor viser solvensmarginen beregnet med og uten volatilitetsjustering.

Solvensmargin per 31.12.2020	Med VA	Uten VA
Tilgjengelig kapital	7 281	7 097
SCR	3 026	3 224
Solvensmargin	241 %	220 %

Tabell 15: Solvensmargin med volatilitetsjustert og ikke-volatilitetsjustert rentekurve per 31.12.2020

Overgangsregel – tilpasning forsikringstekniske avsetninger

Som en overgangsregel åpner regelverket for gradvis innføring av forsikringstekniske avsetninger til markedsverdi. Dette for å hjelpe selskaper med lange rentegarantier der den risikofrie rentekurven ligger tidvis lavere enn den årlige garanterte renten.

I forskrift til finansforetaksloven kan overgangsregelen kun benyttes dersom selskapets samlede avsetninger er høyere i Solvens II enn i dagens regelverk. Dette var ikke tilfellet for selskapet pr. 31.12.2020. Selskapet er dermed i en posisjon der overgangsregelen ikke har noen effekt.

D.3 ANDRE FORPLIKTELSER

Andre forpliktelser inkluderer utsatt skatt, forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring, kortsiktig gjeld, ansvarlig lån mv. Det vises her til årsregnskapet med noter. For utsatt skatt, er beløpet noe høyere enn i årsregnskapet som følge av verdsettelsesforskjeller mellom Solvens II-balansen og regnskapsbalansen.

Merk at ansvarlig lån på 1.000 mill. kroner inngår som en forpliktelse, men er i Figur 13 kun inkludert i tilgjengelig kapital. Dette er for å illustrere effekten av ansvarlig lån ved utregning av solvensmarginen.

D.4 ALTERNATIVE VERDSETTINGSMETODER

Selskapet benytter ingen alternative verdsettingsmetoder.

D.5 ANDRE OPPLYSNINGER

Informasjonen i kapittel D gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av selskapets verdsetting av eiendeler og forpliktelser for solvensformål gjennom perioden.

E. KAPITALSTYRING

Selskapet har etablert et internt fastsatt mål for solvensmargin etter Solvens II, hvor kapitalmålet er definert som intervallet 140 % - 160 %, beregnet etter standardmetoden. Solvensmarginen var 241 % ved utgangen av 2020.

Gjennom selskapets ORSA-prosess foretar selskapet fremskrivninger av kapitalbehov, både for normale eller forventede scenarier og for ulike stressscenarier. Fremskrivningene gjøres med tidshorisont på 5-10 år. Selskapets ORSA-prosess er førende i forhold til å fastsette mål for kapitaliseringen samt å identifisere behov for tiltak.

E.1 ANSVARLIG KAPITAL

Selskapets tilgjengelige kapital er 7.281 mill. kroner pr. 31.12.2020, økt fra 6.436 mill. kroner på samme tidspunkt året før, justert for utfisjonerte produkter. Tier 1 kapital utgjør 6.130 mill. kroner, mens 1.151 mill. kroner utgjøres av Tier 2 kapital. Utfisjeringen av personrisikoproduktene påvirket tilgjengelig kapital først og fremst ved at effekten av forsikringstekniske avsetninger (kapitalbidrag) i stor grad gikk bort. Det var også personrisikoproduktene som stod for mesteparten av effekten på utsatt skatt.

Tilgjengelig kapital per 31.12.2020 (Mill. kr.)	Tier 1	Tier 2	Tier 3	SUM
Innskutt og opptjent egenkapital	5.008	151		5.159
Ansvarlig lånekapital		1.000		1.000
Sum kapital før justeringer	5.008	1.151	-	6.159
Effekt eiendeler – merverdi HTF inkl. derivater	740			740
Effekt eiendeler - immaterielle eiendeler	-71			-71
Effekt eiendeler – gjenforsikring	-0			-0
Effekt fors. tekn. avs. (kapitalbidrag)	828			828
Effekt utsatt skatt	-374			-374
Tilgjengelig kapital	6.130	1.151	-	7.281

Tabell 16: Tilgjengelig kapital fordelt per kapitalklasse

Tilgjengelig kapital (Mill. kr.)	2020	2019	2019 før utfisjonering	Endring
Innskutt og opptjent egenkapital	5.159	5.124	5.142	35
Ansvarlig lånekapital	1.000	1.000	1.000	-
Sum kapital før justeringer	6.159	6.124	6.142	35
Effekt eiendeler – merverdi HTF inkl. derivater	740	313	256	427
Effekt eiendeler - immaterielle eiendeler	-71	-81	-81	10
Effekt eiendeler – gjenforsikring	-0	0	27	-0
Effekt fors. tekn. avs. (kapitalbidrag)	828	184	6.736	644
Effekt utsatt skatt	-374	-104	-1.734	-270
Tilgjengelig kapital	7.281	6.436	11.345	845

Tabell 17: Endring tilgjengelig kapital 2020-2019. Effekten av utfisjeringen per 31.12.2019 er tatt inn i tallene for 2019 slik at tabellen viser det mest relevante sammenligningsgrunnlaget mot 2019. Til orientering vises også tallene før utfisjonering.

E.1.1 UTSATT SKATT

Solvens II-regelverket krever omfattende analyser for å inkludere utsatte skattefordel (eiendeler knyttet til utsatt skatt) på Solvens II-balansen. Blant annet må man sannsynliggjøre at man innen rimelig tid vil kunne utnytte seg av skattefordelen.

Selskapet har ingen utsatt skattefordel i Solvens II-balansen, kun utsatt skatteforpliktelse. Den totale utsatte skatteforpliktelsen er 839 mill. kroner, hvorav 374 mill. kroner er inkludert som følge av annen verdivurdering av eiendeler og forpliktelser under Solvens II.

E.2 SOLVENSKAPITALKRAV OG MINSTEKAPITALKRAV

Under Solvens II beregnes et solvenskapitalkrav (SCR) og et minimumskapitalkrav (MCR). SCR skal representere kapitalen et selskap må ha for å kunne tåle 99,5 % av mulige utfall på ett års sikt. MCR skal tilsvarende reflektere at selskapet minimum må tåle 85 % av mulige utfall på ett års sikt.

Ved manglende oppfyllelse av SCR eller MCR plikter selskapet uten ugrunnet opphold å legge frem en gjenopprettingsplan. Planen skal godkjennes av Finanstilsynet, og selskapet kan gis dispensasjon fra solvenskapitalkravet i inntil seks måneder når dette er nødvendig for å gjenopprette solvenssituasjonen. Finanstilsynet kan forlenge dispensasjonen i inntil tre måneder, eller i særskilte tilfeller gi lengre frist for å oppfylle solvenskapitalkravet.

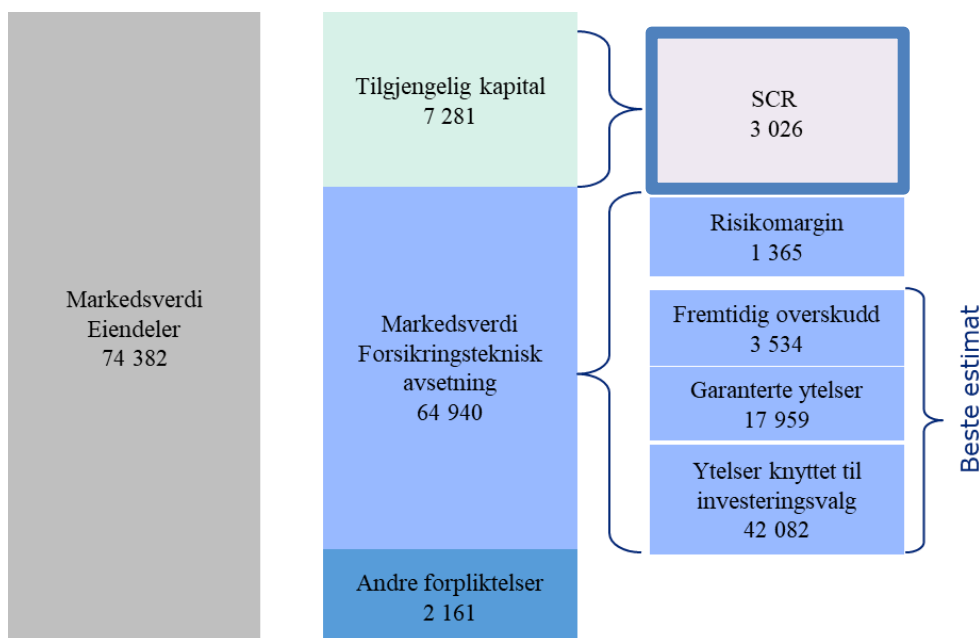
Ved brudd på MCR vil selskapet bli fratatt konsesjonen dersom Finanstilsynet anser at planen for å oppfylle kravet ikke er tilfredsstillende, eller selskapet ikke møter kravet i løpet av tre måneder.

MINIMUMSKAPITALKRAV

Minimumskapitalkravet til selskapet er på 850 mill. kroner pr. 31.12.2020, redusert fra 1.472 mill. kroner fra 2019. Minimum 80 % av minimumskapitalkravet skal bestå av Tier 1 kapital, tilsvarende 680 mill. kroner per 31.12.2020.

SOLVENSKAPITALKRAV (SCR)

SCR beregnes basert på sjokkscenarier mot selskapets eiendeler og forpliktelser. SCR beregnes som BSCR tillagt operasjonell risiko og fratrukket tapsabsorberende evne. BSCR er beregnet ut fra sjokk av markeds-, livsforsikrings-, helseforsikrings- og motpartsrisiko, hensyntatt diversifiseringseffekt innad og mellom de ulike risikomodulene. Sjokkfaktorene og korrelasjonene som benyttes mellom de ulike risikoene er gitt av regelverket siden selskapet benytter standardmodell.

Figur 16: Solvenskapitalkrav⁴

⁴ Ansvarlig lån inngår i Tilgjengelig kapital

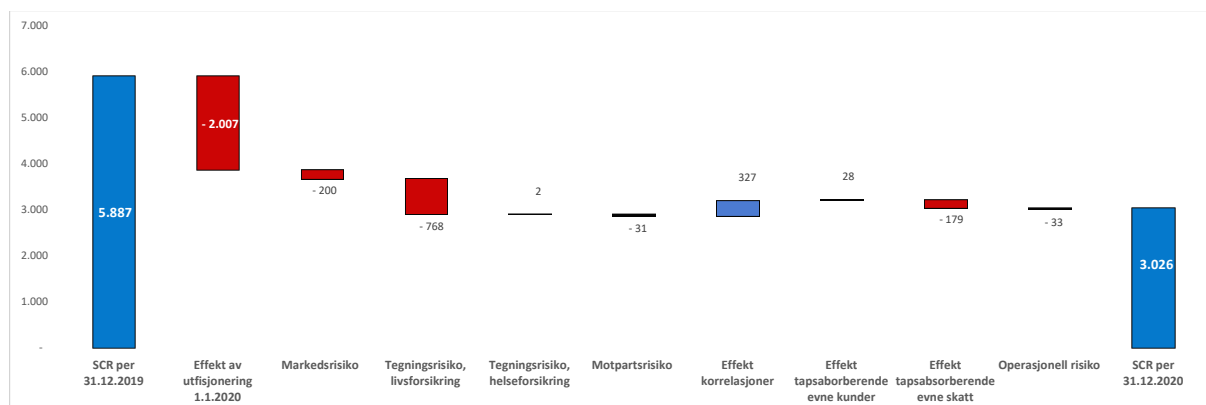
Som omtalt i kapittel C, viser beregning pr. 31.12.2020 at selskapet har et samlet solvenskapitalkrav på 3.026 mill. kroner, ned fra 3.880 mill. kroner fra året før, hensyntatt utfisjoneringsen. Solvenskapitalkravet er hensyntatt diversifisering, tapsabsorberende evne for forsikringstekniske avsetninger (effekt av overskuddsdeling) og effekten av utsatt skatt.

Under fremkommer en dekomponering av hvordan SCR endrer seg fra forrige rapporteringstidspunkt, 31.12.19. Effekten av utfisjoneringsen per 31.12.2019 er tatt inn i tallene for 2019 slik at tabellen viser det mest relevante sammenligningsgrunnlaget mot 2019. Til orientering vises også tallene før utfisjoneringsen i egen kolonne.

Solvenskapitalkrav mill. kr.	2020	2019	2019 før utfisjoneringsen	Endring
Markedsrisiko	5.019	5.220	5.120	-200
Motpartsrisiko	118	149	149	-31
Tegningsrisiko, livsforsikring	2.254	3.022	5850	-768
Tegningsrisiko, helseforsikring	378	375	2475	2
Diversifisering	-1.611	-1.938	-3789	327
Effekt tapsabsorberende evne kunder	-2.496	-2.524	-2262	28
Effekt tapsabsorberende evne skatt	-839	-660	-1892	-179
Operasjonell risiko	203	236	236	-33
SCR	3.026	3880	5.887	854

Tabell 18: Endring SCR 2020-2019. Effekten av utfisjoneringsen per 31.12.2019 er tatt inn i tallene for 2019 slik at tabellen viser det mest relevante sammenligningsgrunnlaget mot 2019. Til orientering vises også tallene før utfisjoneringsen

Figur 17 viser en dekomponering av SCR endringene fra 2019 til 2020. Effekten av utfisjoneringsen er her illustrert ved egen post.

Figur 17: Solvenskapitalkrav endring pr. risikosegment

Det vises til kapittel C for en nærmere gjennomgang av risikoprofilen i hvert segment.

E.2.1 Tapsabsorberende evne av utsatt skatt

Solvens II-regelverket krever omfattende analyser for å inkludere tapsabsorberende evne av utsatt skattefordel (eiendeler knyttet til utsatt skatt) ved beregning av kapitalkravene. Dersom man i stressene som ligger til grunn for kapitalkravet fører økte utsatte skattefordeler på balansen må man sannsynliggjøre at man innen rimelig tid vil kunne utnytte seg av skattefordelene.

Selskapet benytter kun mulig nedskrivning av utsatt skatteforpliktelse (839 mill. i SII-balansen) som tapsabsorberende evne og benytter derfor ikke antagelser om utsatt skattefordel i nedgangsscenariene.

E.3 BRUK AV DURASJONSBASERT UNDERMODUL FOR AKSJERISIKO VED BEREGNINGEN AV SOLVENSKAPITALKRAVET

Selskapet benytter ikke den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko.

E.4 FORSKJELLER MELLOM STANDARDFORMELEN OG BENYTTETE INTERNE MODELLER

Selskapet benytter standardformelen til beregning av kapitalkrav under Solvens II.

E.5 MANGLENDE OPPFYLLELSE AV MINSTEKAPITALKRAVET OG SOLVENSKAPITALKRAVET

Selskapet har en solvensmargin på 241 % pr. 31.12.2020, mens minimumsmarginen er 741 %. Selskapet har overholdt krav til minstekapitalkravet og solvenskapitalkravet i hele perioden.

E.6 ANDRE OPPLYSNINGER

Opplysningene i kapittel E gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av selskapets kapitalstyring gjennom rapporteringsperioden.